

*Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет*

**КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ, ПІДПРИЄМНИЦТВА
ТА БІЗНЕС-АДМІНІСТРУВАННЯ**

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

*Тема: Інтенсифікація економічних та торговельних зв'язків суб'єктів
підприємницької діяльності*

Спеціальність 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Освітня програма 6.076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»

Завідувач кафедри: _____ / Мельник Леонід Григорович

Керівник роботи: _____ / Кубатко Олександр Васильович

*Виконавець: _____ / Кріпак Євгенія Олександрівна
П.І.Б.*

*Група: _____
Пе-61
шифр*

Суми 2020

Реферат

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Дана робота складається із вступу, трьох розділів, висновку, списку використаної літератури та додатків. Загальний обсяг роботи становить 50 сторінок, 5 таблиць, 10 рисунків, 2 додатки, список використаної літератури складає 107 найменувань.

Метою роботи є визначити ефективність сучасного управління, а також розробка мобільної –універсальної системи керування що покращить роботу підприємницької діяльності як такої та розвитку країн загалом.

Об'єктом дослідження є політико- економічно-торгівельні показники країн.

Предметом дослідження є - загальна характеристика структури управління та аналіз фінансово-політичної діяльності країн і напрямки вдосконалення їх підприємницької діяльності.

У першому розділі роботи розкривається сутність поняття валютної політики та валютного регулювання суб'єктів підприємницької діяльності. Визначаються його основні принципи, функції, основні завдання та цілі.

У другому розділі роботи розглянуто і проаналізовано показники економіки, що демонструють спрямованість її розвитку –занепаду, специфіку взаємопов'язаності, взаємозалежності суб'єктів підприємницької діяльності та наведено порівняльну динаміку.

У третьому розділі здійснений загальний аналіз недоліків сформований ситуації на міжнародному економічно-політично-торгівельному полі, та запропоновано систему рішень для подолання існуючих проблем та налагодження процесів розвитку економічно-політично-торгівельному та підприємницькому планах.

Ключові слова: суб'єкти підприємницької діяльності, валюта, валютна політика, валютне регулювання, підприємництво, біржа, торгівля, безробіття, інфляція, ВВП, борги, криза, золотовалютні запаси, стабільність, розвиток.

ЗМІСТ

РЕФЕРАТ2

ВСТУП4

РОЗДІЛ 1 СУТНІСТЬ ТА ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ
ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСНО СУБ'ЄКТІВ
ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.51.1. Основні інструменти валютного регулювання та безпосереднє значення біржі
5

1.2. Особливості сучасної валютної політики та її вплив на фірми9

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ І ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ
НА ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ І ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСЬ 13

2.1 Динаміка розитку зовнішнього та внутрішнього боргу13

2.2 Аналіз валютних та золотовалютних резервів суб'єктів господарювання18

2.3 Дослідження проблеми безробіття та інфляції 25

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИХ
ЗВ'ЯЗКІВ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ28

3.1 Сучасний стан економічних систем: основні проблеми розвитку28

3.2 Запровадження «реформи єдиної світової валюти»- як способу подолання
кризи та вдосконалення існуючої системи управління та торговельної
налагодження підприємницької діяльності 32

ВИСНОВКИ37

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ39

ДОДАТКИ45

ВСТУП

Наданий момент економічно-політична ситуація - нестабільна.

Економіка постійно страждає як невідторгівельної війни, так і від кліматичної аварії, і те й інше відбувається на людях з невисокими доходами, посилюючи наприклад нерівність, що і так продовжує зростати в суспільстві. Постійні коливання цін, невеликі кризи, здування бульбашок, міні-дефолти не тільки завдають великих збитків країнам та залишають багатьох людей нізчим - поступово вони заводять світовий розвиток в глухий кут, внаслідок чого занепадають певні галузі час від часу, наприклад: торгівля продовольчими/непродовольчими товарами, падають біржі (2020 на нафту), промислове виробництво і т.д. Економіка намагається виправити ситуацію вдаючись до стандартних методів - знаходять рішення для покращення однієї галузі по окремо, тому тема актуальною: в роботі досліджуються проблеми, з якими зіткнулась світова економічно-політична система та приводяться рішення за допомогою використання методів валютного регулювання [151; 153; 154].

У свою чергу, перехід на нову економіку - і цифрову [131, 132], і зелену [121, 127] - виявляє свіжі протиріччя і ініціює громадські інциденти. Наприклад, у Франції спроба зменшити вуглецеві викиди методом збільшення податку на пальне викликала хвилю протестів в 2018-2019 рр.

Об'єктом дослідження є політико-економічно-торгівельні показники країн.

Предметом дослідження є - загальна характеристика структури управління та аналіз фінансово-політичної діяльності країн і напрямки вдосконалення їх підприємницької діяльності.

Метою роботи є визначити ефективність сучасного управління, а також розробка мобільної - універсальної системи керування що покращить роботу підприємницької діяльності як такої та розвитку країн загалом .

Головним завданням є вивчити і визначити такі поняття як «валютна політика», «валютне регулювання», проаналізувати показники, що характеризують економічний стан країни, встановити взаємозв'язок між ними, з'ясувати доцільність та практичність введення реформи «єдиної валюти» та визначити вплив на суб'єктів

підприємницької

діяльності, охарактеризувати наслідки.

РОЗДІЛ І СУТНІСТЬ ТА ГОЛОВНІ ПРИНЦИПИ ЗДІЙСНЕННЯ ВАЛЮТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ВІДНОСНО СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

1.1. Основні інструменти валютного регулювання та безпосереднє значення біржі

Досить часто валюта визначається як грошова одиниця будь-якої країни. Проте, варто зазначити, що валюта – це грошова одиниця, що може використовуватись як елемент у функціонуванні світових грошей, себто одиниця для міжнародних розрахунків. Визначення самого поняття валюти як грошової одиниці є не коректним, так, як грошова одиниця – лише незначна складова частина грошей, пов'язана з масштабом цін, і вона не здатна вичерпати таку складну функцію грошей, як світові гроші [1, 110, 112, 118, 123, 128].

Національна валюта – це встановлений законом платіжний засіб певної країни, що є мітується національною банківською системою.

Наприклад, для України – це кошти, номіновані в гривні, для Японії – єни, а для Китаю – зрозуміло юані.

Іноземна валюта – це грошова одиниця, що є мітується банківською системою інших країн, вона є об'єктом купівлі-продажу на валютному ринку, зберігається на рахунках у банках, а не є незаконним платіжним засобом на території певної держави [2].

Міжнародна або так звана колективна валюта – це міжнародна або регіональна грошова розрахункова одиниця, що є мітується міжнародними фінансово-кредитними установами і функціонує за міждержавними угодами [2].

Слід згадати Special Drawing Rights (SDR, СДР, СПЗ), вони з'явилися в 1969 році в контексті Бреттонвудської валютної системи. Створені для підтримання стабільного обмінного курсу своєї грошової одиниці країни пот

ребували резервах. Розвиток ринків грошей та капіталу дозволило багатьом країнам накопичити значні резерви іноземної валюти.

СДР продовжують існувати і справляють досить значний вплив на полегшення наслідків глобальної фінансової кризи. У 2009 році для збільшення ліквідності світової економічної системи СДР було випущено на суму 1826 мільярдів. Вони доповнили офіційні резерви членів Міжнародного валютного фонду, які постраждали під час фінансової кризи.

Їх власники мають можливість отримати вільно використовувані грошові одиниці в обмін на них за допомогою двох механізмів:

1. Обмін між членами МВФ, який відбувається на добровільній основі.
2. Купівля СПЗ країнами з міцними зовнішніми позиціями у неурядових кредитованих країнах.

Одним із головних чинників, що забезпечує функціонування міжнародних (регіональних) валют, – це утворення функціонування міжнародних валютних союзів [3].

Стабільність національної валюти є одним із найважливіших показників фінансової сталості національної економіки. Тому для підтримки сталості національної валюти необхідні три складові, а саме: валютна політика, валютне регулювання та валютний контроль [5].

Самоорганізація і саморегулювання ринкових відносин в умовах розширення світової торгівлі, збільшення обсягу спекулятивних операцій із валютами міжнародних ринках може виявитися неефективним, це зумовлює потребу втручання держави в організацію валютних відносин з використанням ВР (валютне регулювання) і ВК (валютного контролю) [4].

Валютне регулювання прийнято визначати як комплекс заходів, а саме:

- законодавчих,
- адміністративних,
- економічних,
- організаційних.

Варто виділити два рівня здійснення ВР: національний та міждержавний; також можливі окремі щерегіональний, що

здійснюється, наприклад, у межах Європейського Союзу. Слід зазначити, що Європейський Союз досяг значних успіхів щодо спільного координування економічної політики країн—членів [6].

Отже валютне регулювання можна розцінювати як певний процес, котрий включає систему заходів держави направлених на стабілізацію або зміну валютних відносин [7].

Головним завданням ВР є:

- 1) захист національної валюти, тобто мінімізація як зовнішніх так внутрішніх факторів впливу на купівельну спроможність;
- 2) оптимізація системи обміну курсу національної валюти, тобто збалансування інтересів сторін експортерів та імпортерів для ефективної участі країни у міжнародному поділі праці;
- 3) регламентація порядку використання іноземної валюти суб'єктами валютного ринку країни, що визначає динаміку його кон'юнктури і стан обмінного курсу;
- 4) захист прав власності на валютні цінності, що є необхідною умовою ефективного зростання валютного капіталу і розвитку валютного ринку країни;
- 5) визначення статусу національної валюти, що передбачає встановлення відповідного режиму її конвертованості для забезпечення стратегічних завдань розвитку національної економіки та її участі у світовому господарстві [8].

В залежності від виду інструментів, що використовуються державою у процесі валютного регулювання, воно може бути прямим або опосередкованим, з допомогою котрих держава організовує діяльність усіх видів операцій з валютними цінностями, що здійснюються суб'єктами ринку [7].

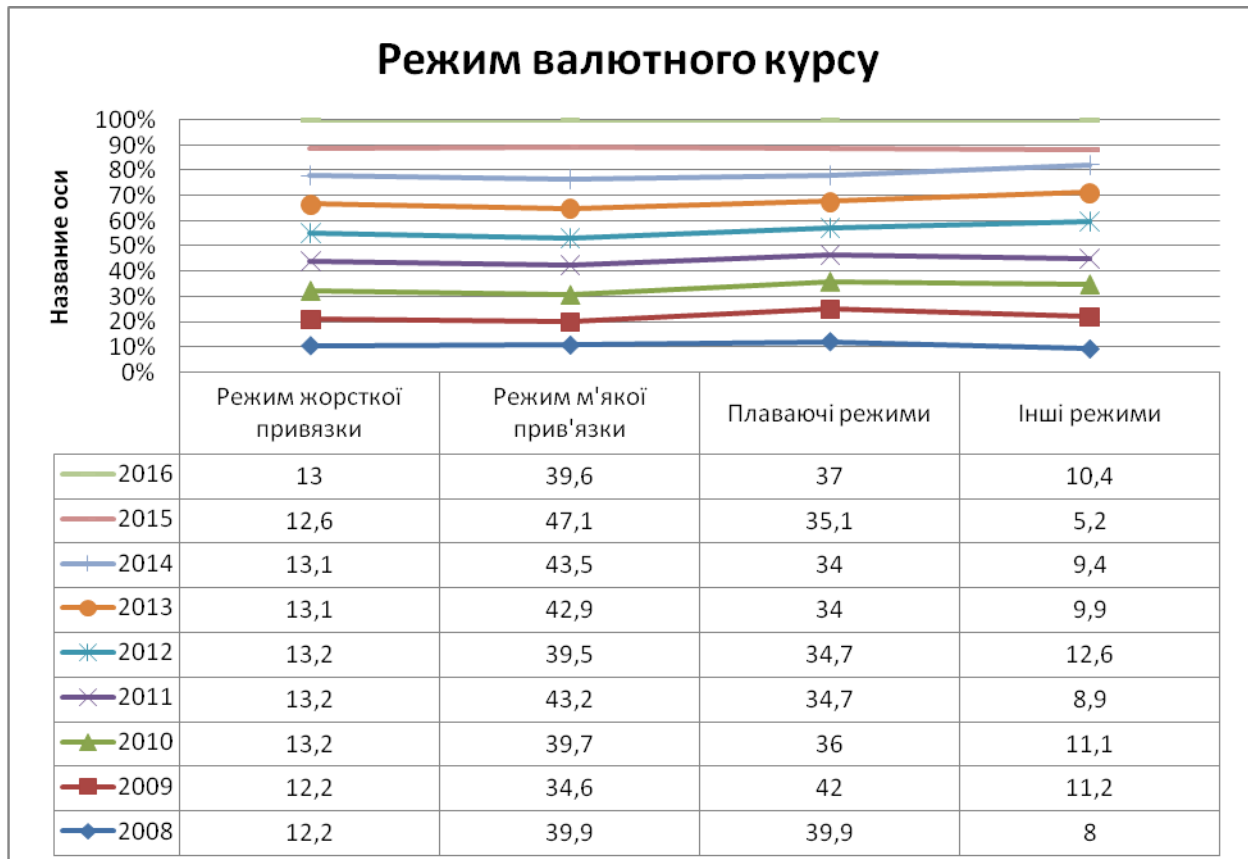
Щорічно Фонд здійснює моніторинг системи контролю та регулювання валютних операцій банків країн-членів, надає інформацію про режими курсоутворення в них, які класифікуються за 10 категоріями. [20].

Розглянемо режими валютних курсів в країнах, серед них такі:

- Режим обмінного курсу без суверенного платіжного засобу (14 країн)
- Режим валютного комітету – (11 країн)
- Режим м'якої прив'язки

- Режим звичайної прив'язки – (44 країни)
- Режим стабілізації курсу – (18 країн)
- Режим повзучої прив'язки – (3 країни)
- Режим із можливістю коригування курсу – (10 країн)
- Плаваючий режим – (40 країн)
- Режим вільного плавання (31 країна)

Ситуація при виборі режиму €

суперечливою, і хоча необхідно вдаватися до більш жорстким мір втручання, та іноді не завжди так (рис.1.1).

Рис.1.1 Режим валютного курсу 2008-2016 рр. [15].

За роки економічно-фінансових криз, як такого чіткого переходу між режимами не спостерігалось. Слід зауважити лише те, що у 2016 р. 2008 р. країн з плаваючим валютним курсом було суттєво більше. І звичайно, розглядаючи більш ширшій ретроспективі тенденція не змінила напрямків. До прикладу, у 2000-х рр. була 81 країна з режимом плаваючих курсів, з режимом жорсткої прив'язки – 47 країн, тоді, як у 2016 р. динаміка

зменшується :відвідно 71 та 25 країн.Це говорить про те,щокраїни на сьогодніпереходятьвідплаваючихтафіксованихдопроміжнихрежимів[13].

1.2.Особливості сучасної валютної політики та її вплив на фірми

Не можливо уявити нормальну фінансову діяльність державибезчіткої базидляміждержавнихекономічно-фінансовихвідносин чим безпосередньо ераціональний валютний ринок.

Визначаючи поняттявалютної політики,слід зауважити,що вона досить тісно контактує ізвалютною системою, що єв свою чергу організаційно-правовою формоюреалізаціївалютнихвідносинумежахпевногоекономічногопростору[16].

Серед основних основнихскладових ВПє такі як :валютнерегулювання,валютнийконтрольтаміжнароднеспівробітництво.

Об'єктамивиступаютьвалютнийкурс,платіжнийбаланс,грошовийоборот,валютніоперації.Інструментамиєінтервенція,дисконт,резерви,обмеження,операціїнавідкритомуринку[17].

Суть принципів валютної політики базується на врахуванні особливостей валютної ситуації, що звичайно ґрунтується багатьма факторами , а саме, це спільна валюта , спільна господарська чи то інша діяльність а також не мало важливий фактор – це відкритість ринків. Про це відомий професор В. В. Інюшин говорить: «У сучасному світі держави, самостійно реалізують грошовий суверенітет, завжди змушені здійснювати свою грошово-кредитну і валютну політику з урахуванням процесів глобалізації» [19].

Однією з необхідних умов формування відкритої економіки є розбудова валютного ринку та постійне вдосконалення ефективності його регулювання всіма можливими інструментами стимулювання розвитку.

До ключових цілейвалютної політики слідвіднести :

1. Підвищення зайнятості серед населення

2. Збільшення виробництва ВВП,
3. Стабілізація цін на ринках[50].

Серед специфічних цілей слід виділити :

1. лібералізація валютних відносин України;
2. забезпечення збалансованості платіжного балансу та стабільних джерел надходження іноземної валюти на національний ринок;
3. забезпечення високого рівня конвертованості національної валюти;
4. захист іноземних та національних інвестицій в Україні [149; 150]
5. забезпечення стабільності курсу національної валюти[49].

Цілі ВП досягаються через законодавче регулювання валютних відносин і контроль за виконанням установлених вимог, норм і правил. Тому поняття валютної політики і валютного регулювання тісно між собою пов'язані. Сферою дії валютної політики є валютний ринок і ринок дорогоцінних металів і каменів.

Створення організованого валютного ринку передбачалося у різних країнах, які стосуються різних регіонів і які відрізняються умовами свого економічного розвитку. З цього погляду цікаві приклади Чилі, Хорватії, Китаю, Коста-Ріки і Філіппін. Але спочатку необхідно обговорити: йтиметься лише організований ринок з метою спотворення операцій з іноземною валютою. Біржі і інші торгові системи, де полягають термінові операції з іноземною валютою, є абсолютній більшості розвинених країн і держав із ринковою економікою.

Найбільші валютні центри розташовані в країнах, де валютні обмеження зведені до мінімуму. Такими центрами є валютні ринки у Нью-Йорку, Лондоні, Парижі, Цюриху, Франкфурті, Сан-Франциско, Торонто, Токіо, Гонконгу, Сінгапурі та інших містах. На цих ринках обсяг валютних операцій можуть становити 100 млрд дол. і більше в день.

Валютна біржа в світі означає не тільки конкретне приміщення, а й електронну торгову систему, у якій за допомогою сучасних засобів зв'язку вводяться оферти, де реєструється укладання угоди під впливом результатів укладених угод визначаються зобов'язання учасників торгівлі.

У зазначених країнах організаторами торгівлі не є лише традиційні валютні біржі, торги у яких локалізовані у конкретній місці (Чилі), а й електронні торгові системи. Останні виконують функції біржі, якщо вони надають учасникам угоди можливість зв'язатися один з одним і водночас мають певні міжрегулюючі мачинаглядові миповноваження, а також вводять до участі в торгах інститут членства (Китай, Коста Ріка, Філіппіни, Чилі). У Китаї не допускаються операції з іноземною валютою на міжбанківському неорганізованому ринку. За інших держав організований ринок співіснує з неорганізованим [20].

Основними засобами державного втручання у сферу валютних відносин є:

Девальвація валюти, вона передбачає спрямовані дії відповідних інституційних структур, які мають на меті знизити обмінні курси валют власної країни. Таке зниження використовується, з одного боку, для стимулювання попитів на внутрішньому ринку, а з іншого - для підвищення конкурентоспроможності та поліпшення підприємницької діяльності торгових установ на світовому ринку.

Ревальвація валюти, вона має протилежний зміст. Пов'язана з відповідними діями, спрямованими на підвищення курсу національної валюти. Тут переслідуються мети тримати на внутрішньому ринку попит і стимулювати товарний імпорти приплив інвестицій.

Валютна інтервенція. - активновживаний у світовій практиці механізм санкціонований МВФ, як норма між державних валютних відносин, пов'язаний з операціями купівлі та продажу власної валюти чи конкурентної валюти своєї країни. Такі операції впливають на співвідношення валютного ринку попиту та пропозиції певної грошової одиниці і викликають кореляцію її обмінного курсу.

Через загальну глобалізацію, у світі наразі поширена тенденція до лібералізації фінансових потоків серед країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою. Кількість економік світу, що вважаються як фінансово відкриті, з середини 1990-х до 2010 року зросла з 78 до 93 з-посеред 185 країн. Проте, країни з фінансово закритими економіками лише незначно зменшилися з того ж періоду (з 65 до 62).

Досвід країн, що лібералізували рух капіталу, показав, що уперші роки після відкриття рахунку капіталу відбувався масовий притік капіталу в країну. Це спричиняло девальваційний тиск на валюту країни-реципієнта, проти якого кому за допомогою стерилізаційних операцій центрального банку частіше не вдавалося.

В результаті конкурентоспроможність експортних товарів знижувалася з подалішим погіршенням торговельного балансу, ціни зростали значними темпами у не торговельних секторах (бумаринках нерухомості), як в внутрішньому кредитуванні, споживанні та інвестиціях у заручок притоку фінансових ресурсів з-за кордону, в тому числі короткострокового боргу. Усе це в кінці привело до погіршення макроекономічних показників – розширення дефіциту поточного рахунку, підвищення інфляційного тиску, сповільнення росту ВВП – ізгодом до зменшення притоку чинавіть до відтоку іноземного капіталу навіть за відсутності інших негативних факторів.

Різка зміна притоку капіталу на відтік призводила до того, що девальваційний тиск зростав, ціни на ринках нерухомості падали, а рівень проблемних активів на балансах банківських установ збільшувався високими темпами. Залежно від масштабу цих процесів, країна бовиникала тимчасові фінансові труднощі, або розгорталася системна криза платіжного балансу, банківська та/або валютна кризи. Все це потребувало коригування монетарної та фіскальної політики і частовимагало повернення до використання обмежень на рух капіталу.

Для налагодження ситуації використовують різні знаряддя, зокрема: офіційні резерви валюти, інструменти зовнішньої торгівельної політики, валютний контроль.

Слід зазначити, що країни у яких економіка є перехіною за необхідну умову щодо не інфляційного зростання маси грошей вважається дотримання відсоткових ставок на рівні 7-17 % для кредитів і 5-9 % для депозитів. Це можливе лише при досягненні стабільних макроекономічних параметрів економіки і невисокої дисконтної ставки тривалий час [22].

Періодичні фінансові кризи у країнах світу потребують відповідного регулювання з боку уряду і Національного банку, яке зводиться до розробки антикризових заходів фінансової стабілізації. Також вживаються заходи з упорядкування операцій купівлі-продажу валюти, вводяться обмеження в оплаті валютою, посилюється контроль за діяльністю комерційних банків, що сприяє вимиванню валюти з банківської системи, уповільнює темпи девальвації гривні [22]

РОЗДІЛ 2 АНАЛІЗ І ХАРАКТЕРИСТИКА ФАКТОРІВ ЯКІ ВПЛИВАЮТЬ НА ЕКОНОМІЧНУ СИТУАЦІЮ І ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСЬ

2.1. Динаміка розитку зовнішнього та внутрішнього боргу

Важливою особливістю кожної країни є стан її економіки, що характеризує цілий ряд показників. Найбільш часто використовуються три з них: темпи розвитку господарства, стан фінансової системи і розвиток географічного поділу праці (внутрішньо державного і міжнародного).

Виразним показником економічного здоров'я країни є її фінансова система. Для того, щоб зробити відповідні висновки досить проаналізувати дані, що публікуються як пресі так у спеціальних виданнях.

Економіка країни може перебувати у хворобливому стані, який проявляється в тривалому спаді виробництва, званому економічною депресією. Це може бути спричинено серйозними прорахунками в економічній стратегії, що загострилася внаслідок внутрішньополітичної обстановкою, внутрішніми і зовнішніми військовими конфліктами і т.п., відсутністю націленості на інноваційне зростання країни та ресурсозбереження [10; 54-72; 98; 99, 108, 109,].

Кризовий стан економіки виявляється в коливаннях темпів розвитку чи чергуванні підйомів і спадів. Криза – це перехідний стан, який може призвести або до поступового одужання, або до затяжної хвороби і занепаду господарства. Взагалі нерівномірність економічного розвитку і поява кризи є об'єктивним явищем і майже завжди (різною мірою) присутні в економіці більшості країн. Важливо – як швидко і якою ціною досягається вихід з кризи. Кризи характерні не тільки для окремих країн, але і світового господарства цілому. До прикладу, можна навести енергетичну кризу 70-х рр [11].

Поступальна динаміка – це індикатор здорової економіки, що являє собою невисокі, але обов'язково стабільні темпи розвитку. Тривалі і різкі еконо

мічні підйоми можуть підірвати господарство, оскільки при цьому надзвичайно швидко витрачаються внутрішні і зовнішні ресурси, не встигає створюватися необхідна основа для швидкозростаючої економіки [41].

Для розуміння ситуації розвитку економіки зібрано та проаналізовано дані по таким показникам як:

- Зовнішні і внутрішні борги країн (України в тому числі)
- Аналіз підприємницької діяльності загалом в світі та на прикладі окремо взятого суб'єкта.
- Стан золотовалютних і валютних резервів країн
- Середні заробітні плати
- Індекс ВВП і рівень безробіття
- Індекс інфляції
- Динаміка курсу світових валют
- Динаміка вартості цінних металів і т.д.

Та проведено подальший прогноз розвитку ситуації в світі. Почергово розглянуто кожний показник.

1. Державний борг. Визначаючи це поняття, зазначимо, це в першу чергу загальні боргові зобов'язання держави перед усіма кредиторами (юридичні та фізичні особи, іноземні держави, міжнародні організації, тощо). Конституція державного боргу основана за боргованості центрального уряду, регіональних та місцевих органів влади, а також боргів усіх корпорацій з державною участю, пропорційно частці держави в їх капіталі [51].

Розрізняються :

- Зовнішній — за боргованість держави іншим країнам, міжнародним економічним організаціям та іншим особам. Державний зовнішній борг є частиною валового зовнішнього боргу України.

- Внутрішній — за боргованість певної держави цінних паперів іншим країнам.

Структуру державного боргу України за 29.02.2020 надано в наведеній таблиці 2.1.

Таблиця 2.1-Структуру державного та гарантованого державою боргу України

(млн.грн.)	Зовнішній	внутрішній			Усього	
державний борг	993607,4	48.5%	814644,7	39.8%	1808252,0	88.3%
гарантований борг	229966,4	11.2%	9585,6	0.5%	239552,0	11.7%
Сукупний	1223573,8	59.8%	824230,2	40.2%	2047804,0	100.0%

Побудовано на основі даних [23]

Нижче наведено топ 10 країн за державним боргом в табл. 2.2. Рейтинг країн за зовнішнім боргом

Таблиця 2.2-Рейтинг країн за зовнішнім боргом

Список країн за державним боргом				
Країна	Період	Значення	Од.зм.	Поперед. Значення
США	бер.20	23686,871	млрд.USD	23409,959
Європейський Союз	2018	13759,603	млрд.USD	13613,005
Єврозона	2018	10669,314	млрд.USD	10562,224
Італія	січ.2020	2647,809	млрд.USD	2644,119
Франція	4кв./2019	2575,479	млрд.USD	2613,354
Німеччина	4кв./2019	2055,154	млрд.USD	2088,899
Ямайка	лис.2019	1998,668	млрд.USD	2036,951
Іспанія	4кв./2019	1286,536	млрд.USD	1306,981
Бразилія	січ.2020	1003,39	млрд.USD	992,559
Бельгія	4кв./2019	622,713	млрд.USD	653,256

Побудовано на основі даних [24].

Розглянуто зовнішній борг в світі привзятому періоду 2017-2020р
і складено діаграми, де можна аочно побачити зрівняння
зовнішнього боргу країн нарис 2.1 і нарис 2.2

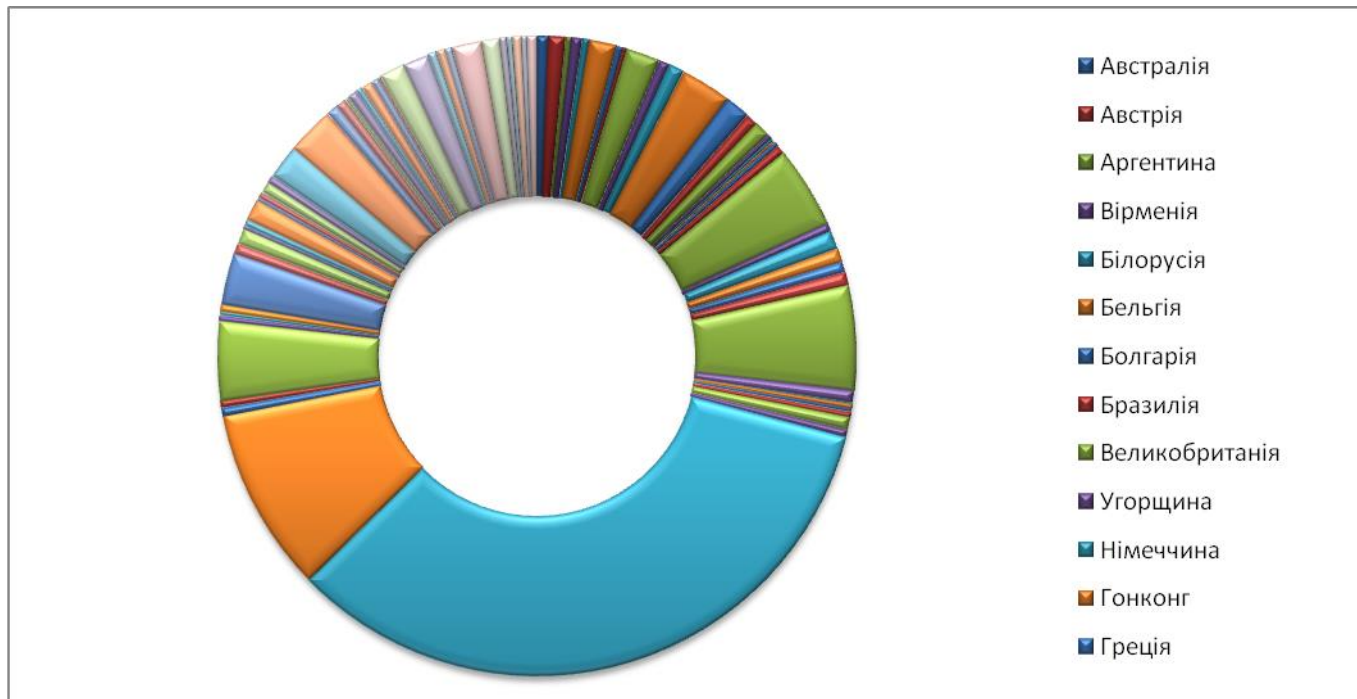

Рис.21 Порівняльна динаміка зовнішнього боргу до ВВП

Побудовано на основі даних [25]

У державного боргу є чимало недоліків, особливо це стосується зовнішнього боргу. Варто зауважити, що він посилює залежність держави від міжнародних кредиторів та нецінює національну валюту. Борговенавантаження зростаючи сприяє збільшенню вартості державних запозичень, що веде до подорожчання вартості капіталів на фінансовому ринку і звичайно гальмує підприємницьку активність. Зростання обсягів запозичень провокує інфляцію і порушує баланс між товарним і грошовим обігом.

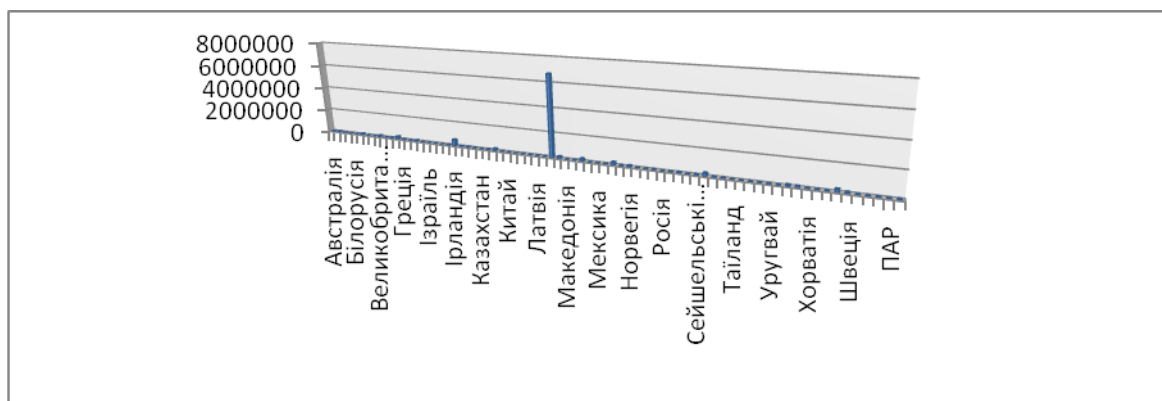

Рис.22 Динаміка зовнішнього боргу України на душу населення на 2019р

Побудовано на основі даних [25]

Актуалізація ризиків державного боргу в світі спостерігається з 2008 року, коли в умовах світової фінансової кризи деякі країни (Греція, Іспанія, Італія, Португалія та інші) зіткнулися з неможливістю рефінансувати накопичений за попередні періоди державний борг для його погашення і обслуговування, що призвело до дестабілізації їх фінансової системи та економіки. Це зумовило введення в цих країнах жорстких заходів щодо обмеження державних позик через скорочення бюджетних витрат і встановлення контролю за борговими параметрами.

Кризові явища та уповільнення темпів розвитку світової економіки стають причиною для реалізації стимулюючої бюджетної політики, наслідком якої є зростання державного боргу. Незважаючи на неоднозначну оцінку вченими-економістами наслідків для економіки країни функціонування державного боргу, формування боргового механізму покриття бюджетних витрат слід визнати нормальною практикою розвинутих країн.

Кількісний аналіз країн світу за рівнем державного боргу в процентному відношенні до ВВП за 2013, 2015 і 2018 роки показує, що пристійкому зростанні сукупної боргової навантаженості розподіл в процентних діапазонах нерівномірно. Помітно зросло число країн з борговим навантаженням вище 60%. Якщо в 2013 році рівень державного боргу, що перевищує 60% ВВП, 48 країн, то в 2015 році їх кількість зросла до 61, а в 2018-му - до 67. Кількість країн з рівнем держборгу від 80 до 100% також збільшилася: з 10 у 2013 році до 27 у 2018-

м. У той же час кількість країн з навантаженням вище 100% за аналізований період скоротилася з 15-

17 в 2013 і 2015 роках до 11 до кінця 2018 року. Близько 64% країн світу відіх загальної кількості до кінця 2018 року мають держборг, що не перевищує 60% ВВП. Середнє значення сукупного державного боргу до світового ВВП склало при цьому 80%.

Серед усіх країн найбільший за абсолютним розміром державний борг мають США - близько 21 трлн доларів. Проте відносному вираженню до ВВП найбільший борг має Японія - 235% [24].

- Аналіз підприємницької діяльності загалом в світі та на прикладі окремо взятого суб'єкта.

Мале і середнє підприємництво сприяє створенню нових робочих місць, зростання валового внутрішнього продукту, а також стимулюванню розвитку конкурентоспроможності та інноваційного потенціалу економіки [52; 54-58].

Результати детального аналізу значень показників експортної діяльності підприємств дозволяють зробити висновок, що підприємствам експортерам необхідно підвищувати рентабельність експортної продукції, рівень виконання зобов'язань за експортними контрактами, знижувати витрати на збут експортної продукції. Отже, на основі методу порівняльного багатовимірного аналізу (методу таксономії) розраховано таксономічний показник рівня експортної діяльності підприємств. Дані наведені на рис. 2.3.

Назва підприємства	Місце	Значення таксономічного показника
ЗАТ «Південкабель»	1	0,672
ХВО «Протон»	2	0,487
ВАТ «Серп та молот»	3	0,470
ВАТ «Коннектор»	4	0,465
ВАТ «Лозівський ковальсько-механічний завод»	5	0,448
Харківський завод транспортного устаткування	6	0,430
ВАТ «ХарківУАЗсервіс»	7	0,413
АТ «Хартрон»	8	0,413
Харківський релейний завод	9	0,410
ВАТ «Харківський тракторний завод»	10	0,402
ВАТ «Електромашина»	11	0,389
ВАТ «Харківський підшипниковий завод»	12	0,384
ВАТ «Харківський метизний завод»	13	0,380
ВАТ «Дергачівський завод турбокомпресорів»	14	0,372
ВАТ «Куп'янський ливарний завод»	15	0,313
ВАТ «Завод спецтехобладнання»	16	0,301
ВАТ «Чугувська паливна апаратура»	17	0,292

Рисунок 2.3 Результати ранжирування підприємств

Цей показник представляє собою синтетичну величину, яка є рівнодієюю всіх різноспрямованих показників, що характеризують експортну діяльність підприємства [134; 135; 136]. Він дозволяє лінійно впорядкувати елементи сукупності, комплексно оцінити ефективність організаційно-економічного механізму експортної діяльності підприємства в динаміці або порівняти його рівень з іншими підприємствами[53].

2.2. Аналіз валютних та золотовалютних резервів суб'єктів господарювання

Ще одним не менш важливим індикатором економічного стану є золотовалютні резерви, вони ж — міжнародні валютні резерви, вони ж — офіційні резервні активи) — зовнішні високоліквідні активи, що знаходяться під наглядом держави і розраховуються також, так це наразі одна з найпоширеніших валют-в доларах США.

Слід розрізняти золотовалютні резерви (міжнародні валютні резерви) та золотий запас (золоті резерви) країни. Золоті резерви (золотий запас) — це лише невелика частина офіційних золотовалютних резервів держави, що подається у вигляді монетарного золота[44].

Станом на 29 лютого 2020 офіційні резервні активи України становили 27042,4 м.лн. доларів США, при цьому монетарне золото (якщо включити золоті депозити та золото в своїх) — лише 1340,0 м.лн. доларів (4,96% від загального обсягу резервів). Лівову частку міжнародних резервів України складають активи в конвертованих валютах (цінні папери, валюта і депозити).

Курс СПЗ публікується щоденно та визначається на основі доларової вартості ікошиказ чотирьох провідних валют:

- Долар США (41.9%)
- Євро (37.5%)
- Ієна (9.4%)

- Фунтстерлінгів(11.3%).

Доведенняєвроз1981рокукурсСПЗбувприв'язанийдокошиказп'ятивалют: долара США, німецької марки, французького франка, ієні і фунта стерлінгів.

2015 році МВФ включив юань в кошику резервних валют SDR. Питома вага китайської валюти склала 10,92%, тоді як долара США — 41,73%; рішення вступить в силу з 1 жовтня 2016 року. В табл. 2.3 наведено динаміку курсу СПЗ серед країн.

Таблиця 2.3-Порівняльна динаміка СПЗ [26]

Період	USD\$	М	FRF₣	JPY¥	GBP£
1981-1985	0,540	0,460	0,740	34,0	0,0710
1986-1990	0,452	0,527	1,020	33,4	0,0893
1991-1995	0,572	0,453	0,800	31,8	0,0812
1996-1998	0,582	0,446	0813	27,2	0,1050
Період	USD \$	EUR€		JPY¥	GBP £
1999-2000	0,5820	0,2280	0,1239	27,2	0,1050
		0,3519			
2001-2005	0,5770	0,4260		21,0	0,0984
2006-2010	0,6320	0,4100		18,4	0,0903
2011-2015	0,6600	0,4230		12,1	0,1110
Період	USD \$	EUR€	¥	JPY¥	GBP £
2016-2020	41,73%	30,93%	10,92%	8,33%	8.09%

Варто зазначити, що вага валюти кошику СПЗ переглядається кожні п'ять років і вага процентна ставка СПЗ переглядається щотижня. Вона базується на середньозваженому величині процентних ставок на короткострокові позики на грошових ринках валютного кошика СПЗ.

У зв'язку з розвитком світової економічної кризи, в березні 2009 року Китай запропонував створити світову резервну валюту на базі СПЗ, якою могла б замінити вільна

остідоларСША.Атакож,передбачаєтьсярозширитибазовувалютнукорзину.Уперспективіце може призвести до появи в готівковому обороті нової світової валюти, яку свій час з ЕКЮ з'явився євро [26].

В Додатку А наведена інформація про порівняльну статистику золотих запасів в світі на 2001-2020 рр. На даний момент, на 2020 р лідерами за обсягом світових запасів є такі країни

1. США.-8133,46тонн-77%валютногорезервукраїни.
2. Німеччина-3366,5тонн-73,5%
3. Італія-2451,84тонн-68,3%.
4. Франція-2436тонн-63,2%
5. Росія- 2271,2 тонн 19,9%
6. Китай-1948,3тонн,-2,9%
7. Швейцарія-1040тонн-6,0%
8. Японія-765,22тонн-2,8%
9. Індія-633,1тонн-6,8%
- 10.Нідерланди-612,45тонн-69,5%від усіхвалютнихрезервівданої країни.[43]

2.Заробітнаплата.Відповідно до данихМіжнародноїорганізаціїпраці(МОП)зростаючатеңденціязаробітноїплативсвітіїстотносповільнилася, це сталося під впливом економічної кризи. Для того, щоб якісно порівняти економічні показники по світу відповідно, дохід перераховується в єдиній валюті, наразі, в більшості випадків такою валютою виступає— американський долар. Нажаль, при такому підході не представляється можливим повній мірі врахувати диспропорцію величини заробітних плат в окремих країнах, а також відмінність купівельної спроможності, у зв'язку з чим перевага надається перерахунок на паритет купівельної спроможності.

Для порівняльного аналізу в таблиці 2.4 наведено Топ 10 країн з найбільшою середньою заробітною платою та Топ 10 країн з найменшою заробітною платою в таблиці 2.5

Таблиця 2.4-
Топ 10 країн з найбільшою середньою заробітною платою

1	Швейцарія	5426,27
2	Бермудські острови	4840,73
3	Катар	3372,63
4	Австралія	3306,13
5	Об'єднані Арабські Емірати	3182,48
6	Норвегія	3176,34
7	Сінгапур	3148,24
8	Данія	3068,11

9	Сполучені Штати	2835,07
10	Гонконг	2750,64

Побудовано на основі даних [27]

Таблиця 2.5-
Топ 10 країн з найменшою середньою заробітною платою

1	Венесуела	24,6
2	Сирія	129,39
3	Уганда	165,16
4	Непал	169,56
5	Камбоджа	187,06
6	Україна	194,88
7	Молдова	199,41
8	ШріЛанка	238,7
9	Ефіопія	240,18
10	Узбекистан	249,32

Побудовано на основі даних [27]

Статистику опісляють понад 100 країн світу, відрізняються стабільною обсягом розвитку. Очолила рейтингом за найбільш розвинених і багатих країн світу — Швейцарія, показник якої склав — \$3855 (нетто) на душу населення. Аутсайдером списку опинилася країна африканського континенту — республіка Зімбабве, її показник дорівнює — \$21 (нетто) на людину.

У вівторок, 21.04.2020, на міжнародних валютних ринках котировання основних валют в доларах США почали знижуватися. Курси єни при цьому майже не змінилися. До 07:06 GMT вони зупинилися на наступних значеннях: Євро — \$1,0842 за 1 EUR, фунт стерлінгів Велико-Британії —

\$1,2414за1GBP,Швейцарськийфранк–\$1,0311за1CHF,Японськаієна–\$0,9306за100JPY.

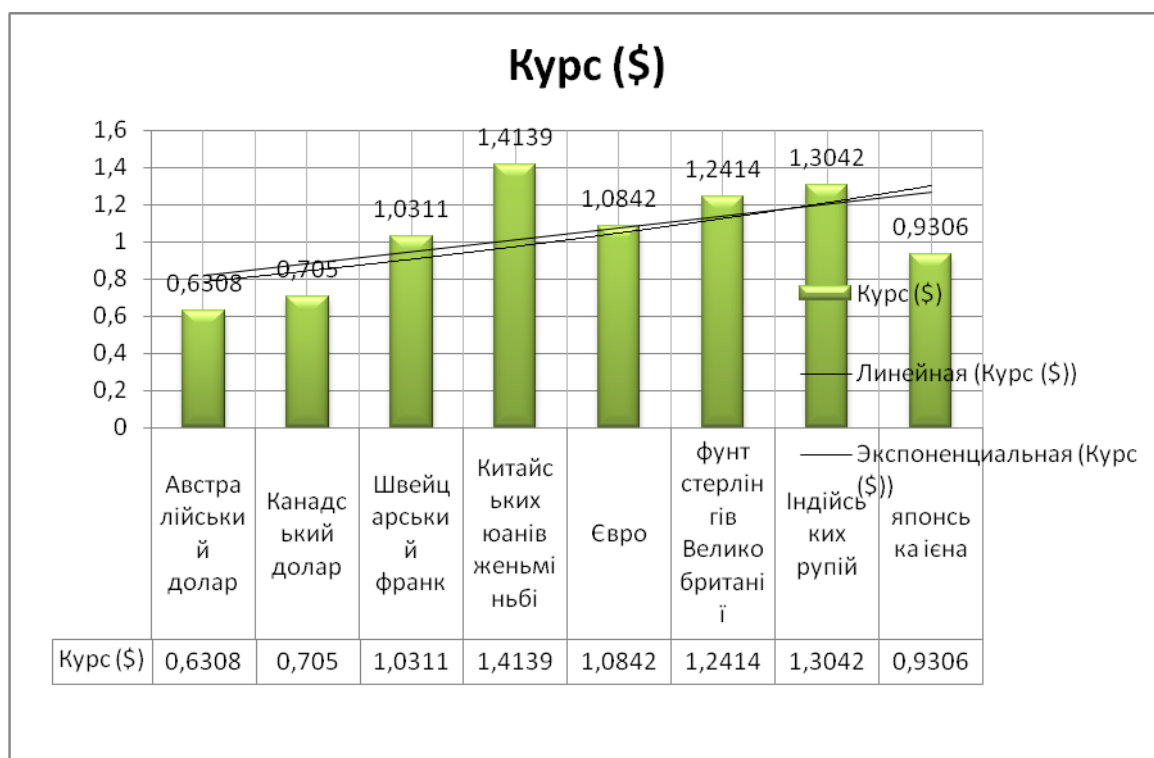

Рисунок 2.4-Котирування основних світових валют (у доларах) на 21.04.2020. Побудовано на основі даних [27]

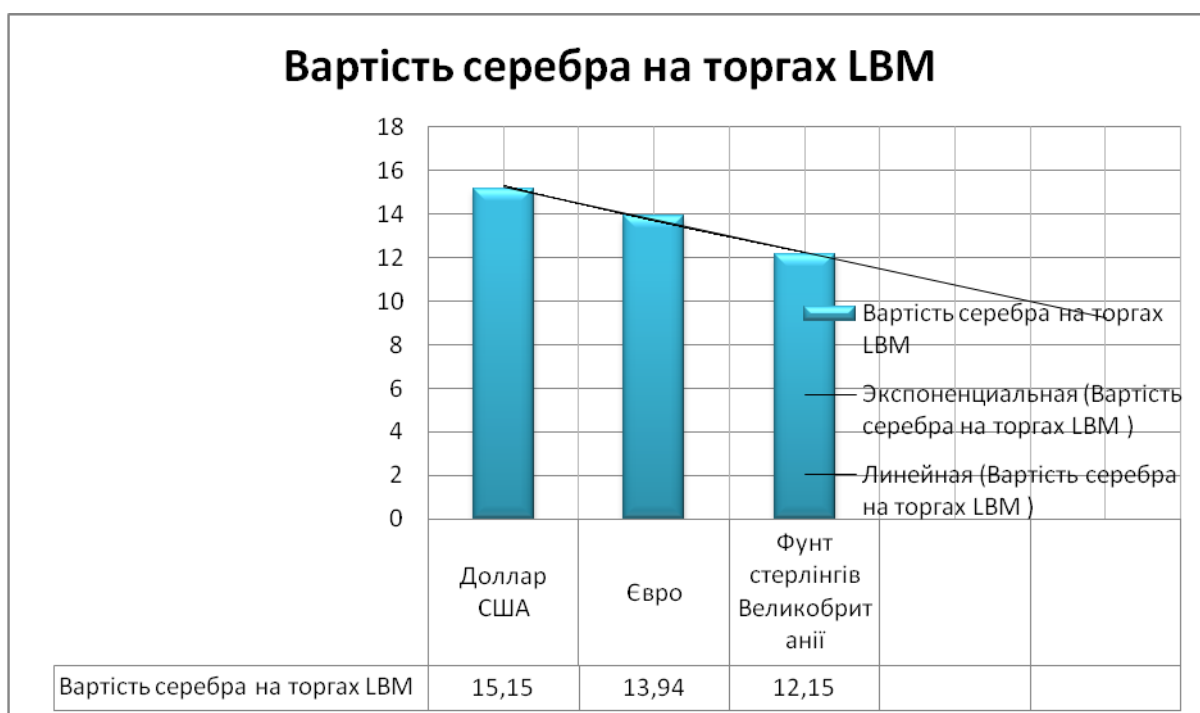

Рисунок2.5-

ВартістьсеребранаторгахLBM(LondonSilverFixing)на20.04.2020Побудованона основіданих[27]

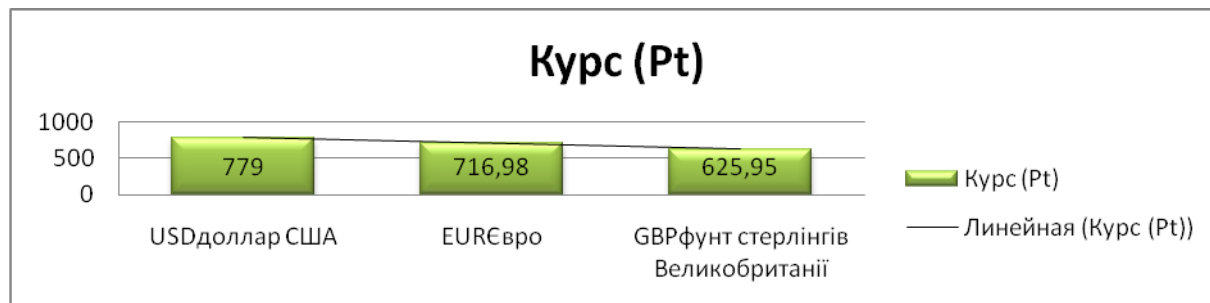

Рисунок 2.6Вартість платини на торгах LBM (LondonPlatinumFixing) на 20.04.2020.Побудованонаосновіданих[27]

Найбільшволатильнівалютизображенінарисунку2.6

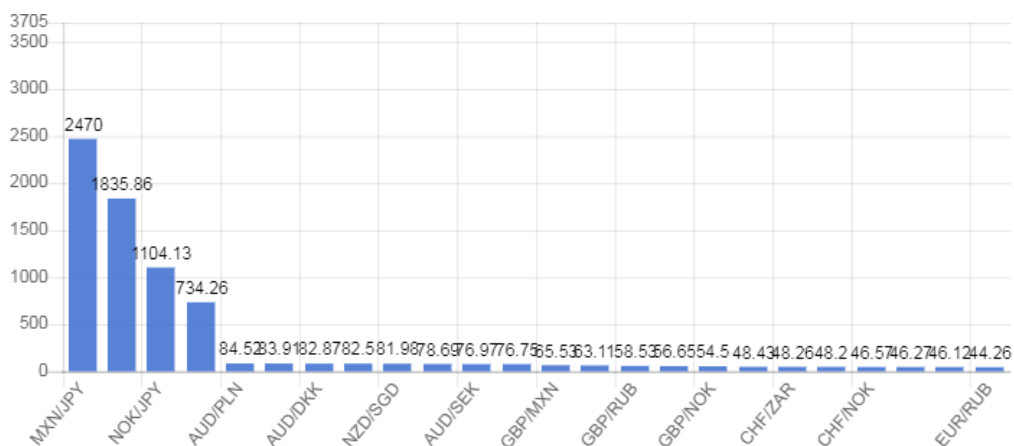

Рис.2.7Найбільшволатильнівалютивсвітіза2020р.[28]

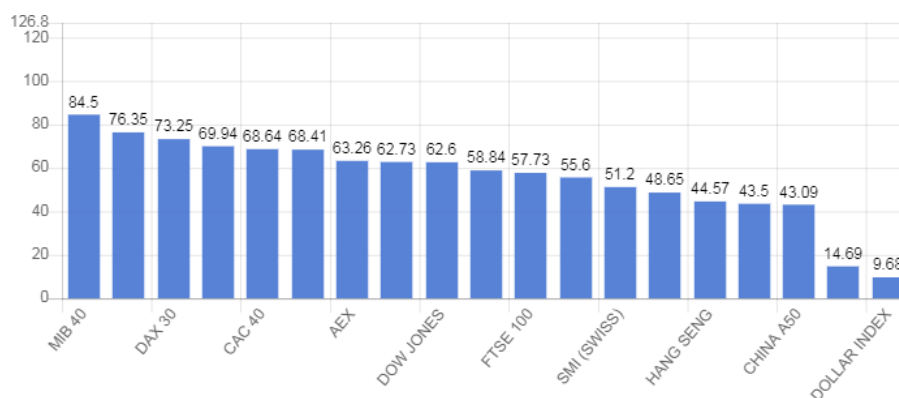

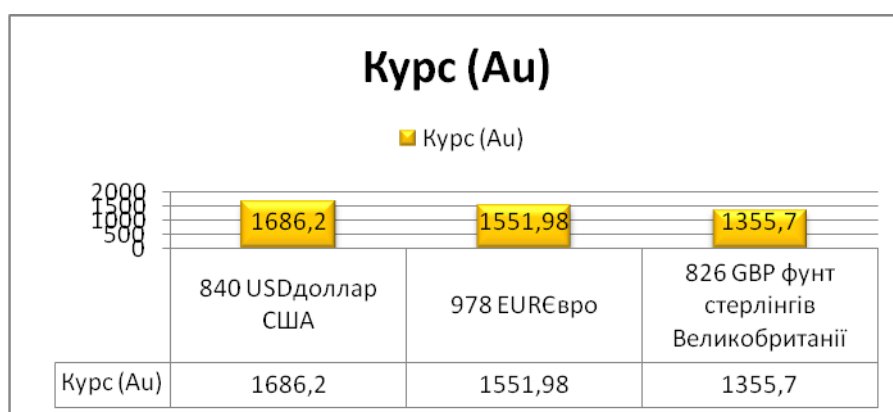
Рис.2.8Найбільшволатильнііндексивсвітіза2020р.[28]

Статистика валютного ринку свідчить про його збільшення, таку в 2011 році середній щоденний оборот на ринку Forex становив близько 5 трлн. дол., а у 2020 р. прогнозується його збільшення щонайменше на 10 трлн.

Нестабільний стан валютного ринку зумовлений кризою високоризикованих активів і перекладом інвесторських коштів у більш безпечні фінансові інструменти. Звідси тенденція до зниження світових фінансових індексів, падіння вартості акцій та зростання цін на натуральні товари.

Дане положення на валютному ринку призвело до зростання незвичайної його волатильності. Золото завжди розглядалось як єдина цінність, попит на яку може тільки зростати. Проте величезний фінансовий потік цієї дорогоцінної металки викликає перенасичення попиту, і як результат дуже сильні коливання цін.

20.04.2020

Рисунко 2.9-Вартість золота на торгах LBM (London Gold Fixing) на

Побудовано на основі даних [27]

Ситуація на валютному ринку такою ж посилює відсутність альтернативи американському долару. Будучи світовою резервною валютою, його частка в загальному світовому обсязі становить 50%. Інвестори виводять кошти з високоризикованих активів, наприклад продаючи акції, конвертують їх американські долари. При цьому долар США і його вартість давно пішли від реальної цінності, яка могла бути прикріплена, в тому числі до зростання економіки Америки. Накачуючи долар фіктивною цінністю і збільшуючи його емісію ФРС (Федеральна Резервна Система) підводиться сві

тдоного витка фінансових проблемі ускладнення становища на валютному ринку у відсутність альтернативи американському долару тільки ускладнює на світових фінансових ринках та валютному [13].

2.3 Дослідження проблеми безробіття та інфляції

Незважаючи на зростання статистики, тенденції валютного ринку мають негативні відтінки.

З одного боку підвищується обсяг ринку та його волатильність, а з іншого посилюється криза високоризикованих активів і перегин вкладень в консервативні інструменти. Все це призводить до дестабілізації, ускладнення прогнозування відсутності чітких перспектив валютного ринку. Говорячи про перспективи валютного ринку, варто виділяти його лідерів та аутсайдерів. На даний момент лідер валютного афінансового ринку – доллар США – колосає на глиняних ногах. А при відсутності належної альтернативи майбутні тенденції і перспективи валютного ринку залишаються зазавісою туману [29].

Наостанок приводимо статистику даних по індексу інфляції в світі.

Індекс інфляції або, щотесаме, індекс споживчих цін – показник, який характеризує зміни загальногорівня цін на товари та послуги, що придбаваються населенням для невиробничого споживання.

Рівень інфляції визначається на основі зміни ціни набору певних товарів і послуг за певний проміжок часу, і, як наслідок, зміни купівельної спроможності грошей у країні. Рівень інфляції – одна з найважливіших характеристик економіки країни, ключовий атрибут стану економіки: і низька інфляція (дефляція) і висока інфляція (гіперінфляція) є ознаками різних економічних проблем у країні [12].

Держави в усіх розвинених країнах світу з ринковою економікою регулярно розраховують і відстежують рівень інфляції т.к. він відображає процеси, що відбуваються в

суспільстві відужчастоезворотним зв'язком, реакцією на проведену державну політику.

Таблиця 2.26-Рівень інфляції в світі

Країна	Місяць	Замісяць, %	Врічному обчисленні, %	З початку року, %
Англія	грудень 2018	0,09	2,10	2,10
Білорусія	січень 2019	0,88	5,78	0,88
Бразилія	січень 2019	0,32	3,78	0,32
Німеччина	грудень 2018	0,09	1,72	1,72
Греція	січень 2019	-1,77	0,44	-1,77
Єврозона	грудень 2019	0,31	1,33	1,33
Євросоюз	грудень 2019	0,27	1,57	1,57
Індія	грудень 2018	-0,33	5,24	5,24
Іспанія	січень 2019	-1,28	0,98	-1,28
Казахстан	січень 2019	0,50	5,32	0,50
Канада	грудень 2018	-0,07	1,99	1,99
Мексика	липень 2018	0,54	4,81	1,66
Росія	березень 2020	0,55	2,55	1,29
США	грудень 2019	-0,09	2,28	2,28
Туреччина	січень 2019	1,06	20,35	1,06
Україна	грудень 2019	-0,20	4,05	4,05
Франція	січень 2019	-0,47	1,21	-0,47
Японія	грудень 2019	0,00	0,79	0,79

Побудовано на основі даних [30]

Індекс інфляції в Україні в березні 2020 склав 100,8%

Базовий індекс інфляції в Україні в березні 2020 склав 101,3%, значення індексу даються у відсотках щодо попереднього місяця [30].

Загальний рівень безробіття в світі детально можна розглянути в додатку

Безробіття (або відсутність роботи) виникає, коли людина залишається без роботи і активно шукає роботу. Таким чином, безробітним в країні ті, хто має вік, здатність і бажання працювати (робоча сила), а не має роботи [32].

В Америці, роботодавці скоротили 20,5 мільйонів робочих місць у квітні 2020 р., потроївши рівень безробіття до 14,7%, що є найвищим за часів Великої Депресії 1930-х рр. щотільки буде погіршуватись, оскільки скорочення поширились далі [33].

Згідно з базовим сценарієм, який враховує поточну ситуацію, до кінця року рівень безробіття в світі досягне 6,5%. При цьому до березня 2021 року показники збільшаться ще на 0,2% - до 6,7%.

Укладачі прогнозів відзначають, що нинішня криза спровокувала повсюдне уповільнення економіки, чого не відбувалося в інших складніших періодах.

У разі, якщо економічна діяльність в світі продовжить сповільнюватися, можна оговорити про більш високі цифри безробіття. При песимістичному сценарії рівень може сягнути 10,1% у грудні 2020-го і 10,6% у березні 2021-го [34]. У світі слід чекати чергової економічної кризи, котра, як передбачають фахівці, настане в 2021 році і потривалості і потужності перевершить ті, що були у 2008-2009 [35].

ВВП США в першому кварталі 2020 року знизиться приблизно на 0,2% до попереднього кварталу, у другому кварталі спад посилиться до 2,3% до попереднього кварталу. «Таким чином, США вже в рецесії», — констатує ІФ.

Економіка Європи скоротиться в 2020 році на 2,8%, економіка Японії — на 1,5%. [36].

РОЗДІЛ 3 ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЕКОНОМІКО-ПОЛІТИЧНИХ ЗВ'ЯЗКІВ ТА ВПЛИВ НА ПІДПРИЄМНИЦЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ

3.1 Сучасний стан економіки світу: основні проблеми розвитку

«Економіка продовжує розвиватися, ми досягли значних успіхів»- саме ці фразими найчастіше чуємо з екранів , або читаємо в новинах.поглянемо на успіхи світової економіки загалом і тверезо. Звичайно, якщо порівнювати з дев'ятнадцятим-вісімнадцятим століттям, то різниться суттєво, але при існуючому потенціалі, маючи такі ресурси, виникає питання, а чи актуально ми їх використовуємо ?

Отже, що ми маємо наразі [85-93]:

1. Світовий борг порівнянний з загальним обсягом виробництва досяг ще одні рекордно максимум більше 322% в третьому кварталі 2019 року, і він буде продовжувати зростати, про це говориться в дослідницькій доповіді Інституту міжнародних фінансів (ІІФ).

2. Низькі процентні ставки по всьому світі , які привабливі для корпорацій та приватних осіб для отримання позики, сприяють утворенню відповідних фінансових умов, через що загальний світовий борг перевищить \$257 трлн в першому кварталі 2020 року, руйномий головним чином боргом не фінансового сектора [37].

3. Невизначеність торговельної політики,

4. Геополітична напруженість

5. Негативний вплив на глобальну економічну активність в країнах з ринковою економікою, особливо в обробній промисловості і торгівлі— у другій половині 2019 року.

6. Посилення соціальних заворушень у низці країн створює нові проблеми, такса моя кіпов'язані з погодою лиха-

відураганіввКарибськомубасейнідопосухиілісовихпожежвАвстралії,повенейу СхіднійАфрицііпосухинапівдніАфрики.

7.Економіка групи країнсповільниласявцілому,якіочікувалося8.Незважаючинатривалестворення робочихмісць(вдеякихвипадкахвконтекстірівнябезробіття,якавжедосяглорекорднихмінімумів),

9.Інфляціяосновнихспоживчихцінурозвиненихкраїнахзалишається низькою.Щоцебільшезнизилосьвбагатьохкраїнахзринковоюекономікою,щоформуєтьсянатлібільштриманоюактивності.

10.Зменшення попиту,що врешті спровокувалозниженняціннаметалитаенергоносії,щостримувало зростанняінфляції [138; 139; 140; 141].

11.Темпизростаннясвітовоїторгівлі,яквидається,знаходятьсянасамомунизькому рівні.

12.Традиційні політичні механізми, стали менш надійними: заходи грошово-кредитної політики, втратили свою силу, так, як процентні ставки в більшості найбільших економіках залишаються біля нульового кордону,а цифровізація економік супроводжується концентрацією ринків, залишаючи антимонопольні органи із застарілим інструментарієм.

13.На глобальному рівні конвергенція доходів-зближення рівня життя в країнах, що розвиваються з рівнем розвинених – зупинилася

14.Актуальним залишається проблема зростаючою нерівностідоходів, що виступає ключовим фактором при формуванні економіки

15. Природні катаклізми [143; 144; 145; 146; 147].

16. Торгові і технологічні війни [142; 148; 152]

Новедесятиліттяпочинаєтьсязіслабкогоінестійкогоекономічногозростання,з агостреннясоціальнихпротиріччереззростаючусоціальнуполяризаціюізвкрайвисокогорівняневизначеності[11].

Рухвалютнихкурсівуперіодзвересняппочатоксічнявідображалозагальне посиленнянастроївнаризикізниженнянапруженостівторгівлі,оскількидоларСША

іяпонська єна ослабла приблизно на 2%, в той час як китайський юань виріс приблизно на 1,5%. Найбільш помітним рухомосновних валют стало підвищення курсу британського фунта (на 4% з вересня) на тлі зниження ризиків брексіта без угоди.

У масштабах країни розвиненою економікою, згідно з прогнозами, темпи росту стабілізуються на рівні 1,6% в 2020-

21 рр. (0,1 процентного пункту нижче, ніж в жовтневому випуску ПРМЭ до 2020 року, в основному зарахунок спадного зміни для США, зони євротера Сполученого Королівства, і багато іншого розвиненою економікою в Азії, особливо в Гонконзі після протестів).

Економісти вважають, що світ наближається до нової кризи. Її тригером може стати щось заздалегідь. Один з головних індикаторів — ціна на золото, найвідоміший захисний актив. У січній його вартість досягла максимуму за шість років.

До прикладу, інвестори масово переходять на захисні активи. Прибутковість усіх випусків американських державних облігацій вперше в історії впала нижче 1%. Єна зміцнилася до долара на 3% [46].

7 березня 2020 року Ліваноголосив дефолт. Рішення відкласти погашення євробондів на 1,2 млрд дол. Зауважимо, що Ліван — країна з одним з найвищих боргових навантажень — 170% ВВП.

Про превантаження світової економіки обговорюється досить давно. Акції компаній у США і меншою мірою в інших країнах інтенсивно росли попри численні ризики. У 2019 році SP500 додав 28,9%, Dow Jones — 22,3%, NASDAQ Composite — 35,2% [47].

Наразі спостерігається пониження індексів на фондових біржах, збільшення рівня безробіття, зменшення рівня споживання продуктів та послуг починає набирати небезпечні оберти, що врешті може спровокувати загострення економіко-політичної ситуації, що виллється у світову кризу.

Скоріш за все, центральними банками буде знову впроваджено звичайну систему методів себ

то: зниження ставок рефінансування та кількісного пом'якшення, тобто постачання ринків дешевими грошима.

ВВП Німеччини зменшився на 2,2% порівнюючи з попереднім кварталом – пояснюється різким зменшенням споживання.

ВВП Франції скоротився на 5,8%, а Італії - на 4,7%.

ВВП Китаю впав на 6,8% у першому кварталі у порівнянні з минулим роком. Інвестиції в машинобудування й обладнання обвалилися. В цей час експорт і імпорту можна спостерігати наміку скорочення. Зниження рівня економіки першому кварталі 2020 року було другим за величиною з дня об'єднання ФРН і НДР в 1990 році. Переглянувши дані про ВВП доводять, що найпотужніша країна Європи тепер офіційно в рецесії. Таким чином, Німеччина приєдналася до Франції й Італії. [40].

Для подолання глобальних проблем, з якими зіткнулося людство у складні часи, ще з давніх пір почали використовувати певні об'єднання. Ці об'єднання різнилися спеціалізацією та масштабом. Та чи варто наголошувати на тому, що ціллю – було ефективне протиставлення подразникам економічно-політичного стану, розподілення ресурсів, підвищення економічного, торговельного та т. п. розвитку держави.

Дані союзи утворювалися під тиском негативних чинників на стан розвитку, що в свою чергу сприяло утворенню спільної зацікавленості в так званій «співдружності» або союзи. Та попри позитивні сторони союзу, існували і негативні, до яких варто віднести: хитку взаємозалежну економіку, відносно швидке адаптування до співіснування, що врешті приводило або приводиться до не спроможності існувати країни повноцінно навіть після виконання мети, задля якої був утворений союз.

3.2.Запровадження «реформи єдиної світової валюти»- як способу подолання кризи та вдосконалення існуючої системи управління та торговельної налагодження підприємницької діяльності

В світі все взаємопов'язане: як люди , так і країни- це факт. Пов'язуючись елементи становлять собою певну паутиноподібну систему, де важелями і індикаторами існування кожного визначає кожен, тобто елемент системи може нормально існувати за умови, якщо всі складові тримаються у рівновазі. Особливістю сучасного валютного управління є використання як базової валюти іншої країни –а саме ,країни із відносно стабільною економікою. Прив'язуючись, до іншої валюти країна бере на себе всі ризики як потенційні ,так і вже існуючі що похитнуть економіку даної країни у відповідній бік в залежності від обставин.Тобто економічна,торгівельна, політична ситація стає залежною, вразливою та не стабільною.

Ми звикли чути, що не стабільність – це нормально так, як економіка розвивається, але де на даний момент можна побачити розвиток?Якщо зрівняти економіку країни з мостом, то наразі це навісний міст , що говдається від кожного поштовху вітру(будь які подразники що впливають на колівання курсу) і в будь-який момент може обірватись. В 1 підрозділі 3 розділу було наведено приклади проблем – наслідки «розвитку» економіки- переважання будь-якого з з них може слугувати каталізатором обвалу такого «мосту». Які ми висновки можемо зробити з побаченого? Дана валютна система – є не досконалою. Необхідно шукати рішення і як найскоріше.

Звичайно, валютна гонка- дуже ефективнийспосібоднійдержавивпливатинаекономікуіншої.Проте слід пам'ятати наслідки.

Як можна вирішити світові проблеми, відповідно одночасно та налагодити економічно-торгівельні процеси? Які шляхи забезпечити підвищення конкурентоспроможності, активізацію інноваційних процесів [114, 115, 119, 120, 124, 126, 129, 130, 133], підтримання соціально-економічного потенціалу сталого розвитку в умовах індустріальних революцій [94-101, 111-117, 122, 125, 131, 132].

Створення Єдиної Світової Системи валютного контролю та регулювання – є відповіддю на всі питання.

Неодноразово вже обговорювалося створення єдиної світової валюти, якою бачали долар. На європейському континенті теж про це багато думали, вирішивши в результаті вестив об'єднані гроші тільки для жителів ряду європейських держав, точніше, тих, хто входить в Євросоюз. Та від цієї ідеї відмовилися Великобританія, фунт якої так тримаються досить стабільно, а також Швеція і Данія, чию крону теж досить складно похитнути, а якщо зануритись в минуле то за часів СРСР популяризували рубль.

У 1988 році США в журналі "The Economist" була замітка, в якій передбачалося, власне що через 30 років в світі буде помічений свіжа єдина глобальна грошова одиниця, яка поміняє національні грошові одиниці, тому що все стане наприклад поганіше, власне що жакливіше нікуди і лишеться тільки свіжа грошова одиниця може помяти стан справ.

Власне чому жодного разу при спробі запровадженні єдиної валюти ідея закінчувалась крахом або набувала не таких широких обертів, як планувалось?

1) Створювались союзи, що пропагандували основи існування з боки зору однієї країни та руйнуючи таким чином індивідуальні особливості та борсаючись в намаганнях побороти класову нерівність та рівномірно розподілити ресурси – рівняли потенціал країни з землею, роблячи її в решті слабкою та не спроможною на подальше самостійне забезпечення.

2)В управлінні завжди лідувала окрема держава, що не є ознакою рівноцінного союзу.

3)Використовували валюти лише на окремих територіях.

Урозв'язанні питань, що утворились навколо удосконалення політико, економічного торговельних відносин світі, посприяє введення єдиної валюти. Розглядаючи це поняття, варто зауважити, що жодна вже існуюча валюта країни неможливо бути валютою світу.

Особливості введення єдиної валюти полягають у таких діях:

- Створення єдиного центрального банку, що фізично не підкріплено до країн і являю собою збір валют в цифровій формі.
- Розміщення локальних банків у кожній країні відповідно до кожного м'єстї.
- Створення цифрової валюти
- Всї країни світу мають входити до союзу незалежно від розвитку.
- Реформування країн має вводитись добровільно.
- Досклад союзу мають входити всї країни
- Умови привведення єдиної валюти:

1) Полїтико-економічні, соціальні та інші традиції залишаються за правами країни.

2) Країни зберігають свою незалежність та автономність у регулюванні державами

3) З'ясовується ряд питань, куди мають бути направлені гроші.

4) Заборонено використовувати валюту як засіб обміну та пускати в обіг при початку введеної.

5) У сїм країнам видається Центральним Світовим банком гроші даної валюти конвертовані в тїй кількості, як не обхїдно для погашення зовнішніх і внутрішніх боргів при мінусуванні коштів отриманих боргів або потенційно отриманих боргів від інших країн.

6) Країнам видається певна сума єдиної валюти, що має безпосередньо направлена на розвиток держави та задоволення потреб її громадян. 7) Відповідно, у кожній країні, у кожному м'єстї з'являється орган, що контролює розвиток та направленість отриманих коштів.

8)Корупція-

цесупутняіневід'ємнаскладоваекономічногорозвитку. Тому,напочатковихетап ахвалютабудерозподіляючисьполокальнимбанкамстрогоконвертуватисяівідст ежуватисявідповіднимиорганами.

Жорстокістьпокараннязналокальномурівнівизначаєбезпосередньосамакраїна наміждержавному—представникиоб'єднаннякраїн.

9)ЗадійсненняправопорушеннявбікСвітовогоБанкуабоСоюзу,караютьсяобли ччя,щобезпосередньопровинніускоєному.

Проте,вартовідзначити,щобанкрегулюватимесвітовий,азначити,внезначній мірі,національнийрівеньінфляції.Тимчасовепадінняпопитукраїниможнакомпе нсуватиподаткамитадержавнимивитратами,аледляпокриттядефіцитубюджету гроші будуть позичатись. Зважаючиनावідсутністьінфляційногоподаткуурядаміїхкредиторамдоведеться уважнішеставитисядоотриманняпозиківиділеннякредитів.

Післявведенняєдиноївалютизайнятістьнаселеннякожноїкраїнизростевбїбіл ьшеразів,такякпрогнозованозбільшитьсякількістьпідприємств,оскількисередо вищєядлямалогобізнесу,такідлявеликогостанєсприятливим для подальшого розвитку та існування. Аотжезнизитьсярівеньзлочинностісередмалозабезпеченоїчастининаселення врази,оскількизбільшитьсяпотребавробочихмісцяхімірідлябагатьохлюдейзайм атися по життютим,чимкоженбажаєстанереальною.

Ринкистанутьвідповідностабільними,аотжецепозитивновідобразитьсяанатор гівлі.

Небудевеликихскачківціннатоваритапослуги- щозбільшуютьконкурентність,тазменшуютьпопитнатовари.

Більшістьтоварівтапослуг,щонаразікористуютьсянизькимпопитомсереднас еленнязсереднімитамалимидоходами,якогодоречібільше,станутьдоступнішим итапринесутьвідповіднобільшеприбутку.

Попривеликукількістьпозитивнихсторінзвичайноєімінусипривведеннієдин оївалюти:

Перебудова світової економіки здатна викликати обвали бірж на початку введення.

Світосприйняття у групувань меншин, що утворяться внаслідок запровадження нової економічної системи, спричинять ряд бурень, що мають бути ліквідовані вчасно, бо в кінці не виключено, що поширення методів дезінформації психологічної паніки, що наразі також користується популярністю серед псевдолідерів, приведе до великих заворушень та уповільнення запровадження системи.

Кожна зякої має перепрофілюватись. Це істосується країн, що звикли жити зарахунок воєн-введення єдиної валюти обмежує розвиток воєнної справи, створюючи та відкриваючи шляхи для громадян нові шляхи збагачення та розвитку.

Ключове питання: Чи можливо створити Єдину Світову Систему валютного контролю та регулювання на основі єдиної валюти, чи це просто утопічна теорія? - Так, можливо. Запровадження даної системи має проводитись в декілька етапів, деякі елементи з них описані в роботі. Найголовніший чинник, що необхідний, як вже наголошувалось, проводитись дане запровадження має добровільній основі з розумінням взаємозалежності між елементами та відносною рівністю. Відтак, це може сприяти підвищенню конкурентоздатності підприємств, країн, формуванню безпечних виробництв, тощо [102-107].

ВИСНОВКИ

Вивчено поняття валютне регулювання - воно є формою організації взаємовідносин суб'єктів фінансово-господарської діяльності, які пов'язані з використанням валютних цінностей через регламентацію державою міжнародних розрахунків і порядку проведення валютних операцій, що закріплюється національним законодавством та міжнародними угодами.

Досліджено і проаналізовано такі показники, як внутрішній і зовнішній борги в світі. Виявлено, що за рівнем державного боргу в процентному відношенні до ВВП за 2013, 2015 і 2018 роки показує, що при стійкому зростанні сукупної боргової навантаженні її розподіл в процентних діапазонах нерівномірно. Помітно зросло число країн з борговим навантаженням вище 60%. Близько 64% країн світу від їх загальної кількості до кінця 2018 року мають держборг, що не перевищує 60% ВВП. Середнє значення сукупного державного боргу до світового ВВП склало при цьому 80%.

Серед усіх країн найбільший за абсолютним розміром державний борг мають США - близько 21 трлн доларів. Проте у відносному вираженні до ВВП найбільший борг має Японія - 235% [24].

Зростаюча нерівність доходів залишиться найголовнішим фактором, що формує світову економіку в 2020 р. Також варто виділити розвиток технологій і загроза повернення до політики ультиматумів (на противагу політиці консенсусу), що реалізувалася в ході торгових і технологічних воєн минулого року. Акції продовжують зростати у великих розвинених економіках протягом падіння; прибутковість основних суверенних облігацій зросла з їх вересневого мінімуму; і портфельні потоки в країни з ринковою економікою посилюються, особливо у фонди облігацій. Рух валютних курсів у період з вересня по початок січня відображало загальне посилення настроїв на ризик і зниження напруженості в торгівлі, оскільки долар США і японська

ієна ослабли приблизно на 2%, в той час як китайський юань виріс приблизно на 1,5%. Також прослідковано рух курсів основних світових валют та, варто зазначити, що найбільш помітним рухом основних валют стало підвищення курсу британського фунта на тлі зниження ризиків брексита без угоди. Ситуація на валютному ринку також посилює відсутність альтернатив американському долару. Будучи світовою резервною валютою, його частка в загальному світовому обсязі становить 50%. Інвестори виводячи кошти високо ризикованих активів, наприклад продаючи акції, конвертують їх американські долари. При цьому долар США і його вартість давно пішли від реальної цінності, яка могла б бути прикріплена, в тому числі зростання економіки Америки.

Для ліквідації проблем запропоновано систему рішень на основі введення на основі єдиної валюти. З'ясовано, що вона не тільки універсальною та актуальною для сучасної економіки. Відомо, що ключовою проблемою є не раціональне використання ресурсів як матеріальних так і нематеріальних.

Дана система одночасно зменшує рівень світового боргу, піднімає економіку, дає стартову платформу для розвитку підприємництва - налагоджуючи економічні, політичні, соціальні і т.п. зв'язки та сприяє розвитку як малого бізнесу так і великому відкриваючи нові горизонти для людства.

Якщо людство має потенціал, то слід його використовувати з розумом!

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Сутність валюти та її класифікація [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 15.03.2020:https://studopedia.ru/14_5586_sutnist-valyuti-ta-ii-klasifikatsiya.html
2. Максютенко І.Є. Валютний ринок і валютні системи [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 15.03.2020:https://kvpubd.kiev.ua/wp-content/uploads/2020/03/%D0%95%D0%A2_%D1%83%D1%80%D0%BE%D0%BA_23_24.pdf
3. Валютне регулювання та контроль. [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 15.03.2020:<http://posibniki.com.ua/post-ekonomichna-sutnist-i-neobhidnist-valyutno-go-regulyuvannya>
4. Дзюблюк, О. В. Валютна політика [Текст]: підручник / О. В. Дзюблюк. -К. : Знання, 2007. -422 с. -ISBN 966-346-289-2. Валютні відносини в Україні
5. Валютні відносини в Україні [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 15.03.2020:https://studwood.ru/1372091/finansy/teoretichni_osnovi_zdiysnennya_valyutnogo_regulyuvannya
6. Валютна система та її елементи [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 15.03.2020:<http://posibniki.com.ua/post-ekonomichna-sutnist-i-neobhidnist-valyutno-go-regulyuvannya>
7. Економічна сутність і необхідність валютного регулювання. [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 15.03.2020:<http://posibniki.com.ua/post-ekonomichna-sutnist-i-neobhidnist-valyutno-go-regulyuvannya>].
8. Теоретичні основи здійснення валютного регулювання [Електронний ресурс] // — Режим доступу від

15.03.2020:https://studwood.ru/1372091/finansy/teoretichni_osnovi_zdiysnennya_valyutnogo_regulyuvannya

9. Карінцева О.І., Тарасенко С.В. Теоретичні засади механізму екологізації розвитку підприємств на основі формування попиту на екологічні товари. Механізм регулювання економіки. №4, 2010. С. 94-100

10. Karintseva O.I., Shkarupa O.V., Shkarupa I.S. Innovation potential of ecological modernization for green growth of economics: a case study. International Journal of Ecology and Development 31 (1), 2016. P. 73-82 <http://www.ceser.in/ceserp/index.php/ijed/article/view/4044> (SCOPUS)

11. Karintseva O.I. Economic restructuring in Ukraine in view of destructive effect of enterprises on environment. INTERNATIONAL JOURNAL OF ECOLOGICAL ECONOMICS & STATISTICS 38 (4), 2017. P. 1-11"

12. Melnyk Leonid G., Oleksandr V. Kubatko, and Oleksandra V. Kubatko. Were Ukrainian regions too different to start interregional confrontation: economic, social and ecological convergence aspects? Economic Research-Ekonomska Istraživanja Vol. 29 , Iss. 1,2016 – PP. 573-582. <http://dx.doi.org/10.1080/1331677X.2016.1174387>

13. Мельник Л.Г. Ефективність використання природно-ресурсного потенціалу України та передумови формування «зеленої» економіки // Л.Г. Мельник, О.В. Кубатко // Вісник соціально-економічних досліджень. – 2013. – № № 50(2) – С. 93–98.

14. The official website of the National Bank of Belgium (2016) "The European Payments Union and the origins of Triffin's regional approach towards international monetary integration", [Online], available at: <https://www.nbb.be/doc/oc/repec/reswpp/wp301en.pdf> (Accessed 10.03.2020).

15. The official website of IMF (2016), "Annual Report on Exchange Arrangements and Exchange Restrictions 2016" [Online], available at: https://www.imf.org/~media/Files/Publications/AREAER/AREAER_2016_Overview.ashx (Accessed 10.03.2020).]

16. Валютне регулювання: ключові новації.[Електронний ресурс] // — Режим доступу від 14.04.2020:<http://www.visnuk.com.ua/uk/publication/100011016-valyutne-regulyuvannya-klyuchovi-novatsiyi>

17. Поняття, зміст та значення валютної політики держави.[Електронний ресурс] // — Режим доступу від 20.03.2020:<https://naub.oa.edu.ua/2014/ponyattya-zmist-ta-znachennya-valyutnoji-polityky-derzhavy/>

18. Регулювання валютного ринку.[Електронний ресурс] // — Режим доступу від 20.03.2020:https://vuzlit.ru/1155111/tendentsii_razvitiya_valyutnogo_regulirovaniya_mire

19. Інюшин В. В. Еволюція денежно-кредитного регулювання в розвинутих країнах в умовах глобалізації. Дис. ... канд. екон. наук: 08.00.14 / В. В. Інюшин – М., 2001. – 130 с., с. 69

20. Валютні біржі [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 17.03.2020:<http://bukvar.su/bankovskoe-delo/page,2,3843-Valyutnye-birzhi.html>

21. Репко М. «Зняття валютних обмежень та лібералізація руху капіталу» [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 17.03.2020:<http://ces.org.ua/wp-content/uploads/2015/10/ces-capital-controls-report.pdf>

22. Швайка Л.А. Державне регулювання економіки: Навчальний посібник.2006 .-435 с [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 17.03.2020:-<http://politics.ellib.org.ua/pages-4083.html>].

23. Державний борг України [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 17.03.2020:<https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>

24. Рейтинг країн за зовнішнього і державного боргу [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 17.03.2020:<https://take-profit.org/statistics/government-debt-to-gdp/>

25. Зовнішні борги країн світу [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 17.03.2020:<http://svspb.net/danmark/vneshnij-dolg-stran.php>
26. Спеціальні права запозичення (СДР, СПЗ) [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 18.03.2020.: <http://whatismoney.ru/sdr/>
27. Міжнародний валютний ринок [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 18.03.2020:<https://index.minfin.com.ua/exchange/world/>
28. Волантильність валют 2020 [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 05.05.2020: [<https://take-profit.org/volatility/>]
29. Перспективи валютного ринку [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 05.05.2020:<https://www.fxclub.org/sostoyanie-i-perspektivy-valyutnogo-rynka/>
30. Індекс інфляції .Мінфін [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://index.minfin.com.ua/economy/index/inflation/>
31. Індекс інфляції .Мінфін [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://index.minfin.com.ua/economy/index/inflation/>
32. Економічні показники. Загальна зайнятість. [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://www.economy.com/indicators/total-employment>
33. Безробіття в Америці [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://www.bloomberg.com/news/articles/2020-05-08/u-s-jobless-rate-triples-to-14-7-in-sharpest-labor-downturn?sref1kJVNqnU>
34. Перспективи розвитку безробіття [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://www.pravda.ru/news/economics/1487825-unemployment/>
35. Прогнози розвитку економіки [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://banki24.by/news/3724-pugayushchie-prognozy-mirovoy-krizis>
36. Стан економіки на 2020 [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.03.2020:<https://www.rbc.ru/economics/20/03/2020/5e7374ec9a7947ca8df6cef7>

37. Збільшення обсягу заборгованості. [Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 20.03.2020:<https://www.cnbc.com/2020/01/14/global-debt-hits-all-time-high-of-nearly-253-dollars--iif-says.html>].

38. Головні тенденції 2020 року[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 20.03.2020: <https://econs.online/articles/ekonomika/glavnyetendentsii-2020-goda-vzglyad-ekonomistov/>

39. WorldEconomicOutlook [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 12.05.20 :<https://www.imf.org/publications/WEO?page=2>

40. Прогнозування обвалу економік[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від12.05.20<https://www.unian.ua/economics/finance/ekonomichna-kriza-v-sviti-ekonomiki-franciji-nimechchini-y-italiji-shvidko-obvaluyuyutsya-novini-ukrajina-10998602.html>

41. Міністерство фінансів України[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 17.03.2020:<https://mof.gov.ua>

42. International Monetary Fund[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 18.03.2020:<http://www.imf.org>

43. Золотий запас країн світу[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 18.03.2020:https://goldomania.ru/menu_002.html

44. Melnyk L., Kubatko O. The impact of green-innovations on environmental quality and energy resource consumption/ International economic relations and sustainable development : monograph. / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics T. Kurbatova. – Ruda Śląska : Drukarnia i Studio Graficzne Omnidium, 2017. – 272 p

45. Мельник, Л.Г. УкраїнатоЄС: передумовитавекторисоціально-економічноїінтеграції [Текст]: навч. посіб. / Л.Г. Мельник, І.Б. Дегтярьова, О.В. Кубатко. - Суми: СумДУ, 2012. - 254 с.

46. Кубатко О. В. Інвестування в людський капітал як фактор зростання конкурентоспроможності підприємства / О. В. Кубатко, Ж. С. Пронікова //Механізм регулювання економіки. — 2013. — № 3. — С. 92–99.

47. Кубатко, О.В. Еколого–економічні механізми стримування природодеструктивної економічної діяльності / О.В. Кубатко // Ефективна економіка. –2009. – №2 – [електронний наукове фахове видання]. – Режим доступу. –www.nbuuv.gov.ua

48. Чорток Ю.В., Гончаренко А.С. Теоретические подходы к эколого-экономическому обоснованию дематериализации экономики // Внешнеэкономическая деятельность и обеспечение экономической безопасности. Научно-практический журнал. – Курск, ООО «Планета+», 2013. – № 1(2). –С. 82-86. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/33966>

49. Колечніченко В.Ф. Гроші і кредит[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 19.04.2020:https://ndc-ipr.org/media/ndc_old/documents/Навчальний_посібник_Гроші_та_кредит.pdf

50. Поняття, зміст та значення валютної політики держави [Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 19.04.2020:<https://naub.oa.edu.ua/2014/ponyattya-zmist-ta-znachennya-valyutnoji-polityky-derzhavy/>

51. Державний борг.[Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 19.04.2020:<https://index.minfin.com.ua/ua/finance/debtgov/>.

52. Стратегія розвитку малого і середнього підприємництва. [Електронний ресурс] // — Режимдоступу від 19.04.2020:<https://www.businesslaw.org.ua/strategia-rozvytku-pidpryemnytva/>

53. Михайло Пантелєєв. Інтегральна оцінка ефективності експортної діяльності підприємства [Електронний ресурс] // — Режим доступу від 19.04.2020: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/40244/1/2008_Lukianets_Intehralna_otsinka.pdf

54. Дериколенко, О.М. Формування бізнес-моделі венчурної діяльності машинобудівних підприємств / О.М. Дериколенко // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу: збірник тез доповідей X Міжнародної науково-практичної конференції, 29 вересня - 1 жовтня 2016 р. / Відп. за вип. Ю.М. Гладенко. – Суми: Ткачов О.О., 2016. – С. 73-75.

55. Венчурна діяльність промислових підприємств України на порозі нової промислової революції / О.М. Дериколенко, І.М. Бурлакова, Г.С. Пономарьова, К.Ю. Кондруніна // Механізм регулювання економіки. – 2016. – № 4. – С. 11-24.

56. Формування на території Сумської області ЕКОПОЛІСУ "Еко-Сумщина" / Л.Г. Мельник та ін. // Механізм регулювання економіки. — 2008. — №1. — С.11-21.

57. Божкова, В.В. Передумови удосконалення управління інноваціями на малих та середніх промислових підприємствах / В.В. Божкова, О.М. Дериколенко // Механізм регулювання економіки. — 2009. — №3, Т.2. — С. 225-229.

58. Ілляшенко С. М. Теоретико-методичні підходи до аналізу інноваційних проектів промислових підприємств / С. М. Ілляшенко, В. В. Божкова, О. М. Дериколенко // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". – 2010. – № 690 : Логістика. – С. 48-53.

59. Інновації у маркетингу і менеджменті : монографія / С. М. Ілляшенко [та ін.] ; заг. ред. С. М. Ілляшенко. Суми : Друкарський дім "Папірус", 2013. 616 с.

60. Дериколенко, О.М. Особливості вибору інноваційних стратегій промисловими підприємствами / О.М. Дериколенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2012. - №2. - С. 78-83.

61. Маркетинг інновацій і інновації в маркетингу : монографія / С. М. Ілляшенко [та ін.] ; заг. ред. С. М. Ілляшенко. – Суми : Університетська книга, 2008. – 615 с.

62. Божкова В.В. Методичні підходи до вибору стратегій просування інновацій на ринок / С. М. Ілляшенко, В. В. Божкова, О. М. Дериколенко // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2010. - № 1. - С 34-41.

63. Дериколенко О.М. Інноваційні ризики: сутність, класифікація / О. М. Дериколенко, 2012. Режим доступу: http://archive.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/prom/2012_1/Derikolenko.pdf. 2012.

64. Дериколенко О. М. Управління інноваційними ризиками на малих та середніх промислових підприємствах : дис. / О. М. Дериколенко. - Суми, Вид-во СумДУ, 2010. - 169 с.

65. Механізм стратегічного управління інноваційним розвитком: звіт про НДР (заключний)/ Кер.: О.А. Біловодська. - Суми: СумДУ, 2010. - 274 с.

66. Дериколенко О. М. Венчурна діяльність промислових підприємств: теорія, методологія, практика. / О. М. Дериколенко. – Суми: ВВП " Мрія", 2016.

67. Сотник І.М. Проблеми та напрямки підвищення енергоефективності економіки України / І.М. Сотник, К.О. Охтеменко, Є.О. Сидоренко // Механізм регулювання економіки. – 2010. – № 4. – С. 214-218.

68. Сотник І.М. Економічне стимулювання ресурсозбереження у контексті сталого розвитку України / І.М. Сотник // Економіст. - 2010. - № 12. - С. 72-75.

69. Sotnyk I. Energy efficiency of Ukrainian economy: problems and prospects of achievement with the help of ESCOs / I. Sotnyk // Актуальні проблеми економіки. – 2016. – № 1. – С. 192-199.

70. Сотник І. Про макроекономічні наслідки ресурсозбереження / І. Сотник // Економіка України. – 2009. – № 10. – С. 27-35.

71. Сотник І.М. Формування еколого-економічного механізму управління ресурсозбереженням. Автореферат... д. екон. наук, спец.: 08.08.01 – економіка природокористування і охорони навколишнього середовища / І.М. Сотник. - Одеса : ІПРЕЕД, 2010. - 34 с.

72. Sotnyk I. Management of renewable energy innovative development in Ukrainian households: problems of financial support / I. Sotnyk, I. Shvets, Y. Chortok, L. Momotiuk // Marketing and Management of Innovations. – 2018. – № 4. – P. 150–160. <http://doi.org/10.21272/mmi.2018.4-14>.

73. Чорток Ю.В. Екологічна стратегія логістичної діяльності торгових підприємств / Ю. В. Чорток // Регіональний збірник наукових праць з економіки: «Прометей» / Донецький економіко-гуманітарний інститут МОН

України; інститут економіко-правових досліджень НАН України. – Донецьк: ДЕГІ, 2007. – – Вип. №2 (23). – С. 226-229.

74. Чорток, Ю.В. Логістичні стратегії та логістичні процеси на торговельних підприємствах [Текст] / Ю.В. Чорток, А.В. Євдокимов, А.О. Родимченко // Сталий розвиток економіки: Всеукраїнський науково-виробничий журнал / ПВНЗ «Університет економіки і підприємництва» ПП «Інститут економіки і технологій підприємництва». – 2012. – Вип. 1 (11). – С. 246-249.

75. Yulija CHORTOK & Alona YEVDOKYMOVA & Yuliya SERPENINOVA, 2018. "Formation of the Mechanism of Corporate Social and Environmental Responsibility of the Trading Company," Journal of Advanced Research in Management, ASERS Publishing, vol. 9(5), pages 1011-1018.

76. Шкарупа, О.В. Маркетингові стратегії екологічної модернізації соціально-економічних систем [Текст] / О.В. Шкарупа // Маркетинг інновацій і інновації у маркетингу : збірник тез доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, м. Суми, 24-25 вересня 2015 р. / Відп. завип. Ю.М. Гладенко. - Суми : ФОП Ткачов О.О., 2015. - С. 199-200.

77. Шкарупа О.В. Методологічні засади державного регулювання екологічної модернізації національної економіки [Текст] : дисертація ... д-ра екон. наук, спец.: 08.00.03 - економіка та управління національним господарством / О. В. Шкарупа ; наук. консультант Л.Г. Мельник. — Суми : СумДУ, 2018. — 485 с.

78. Шкарупа О.В. Прогнозування адекватності процесу екологічної модернізації в системі національної економіки // Глобальні та національні проблеми економіки, випуск 18. – 2017 р. – С. – 159-163. <http://www.global-national.in.ua/archive/18-2017/32.pdf>

79. Шкарупа О.В. Бізнес-планування «зеленого» зростання економіки регіону як чинник екологічної модернізації соціально-економічних систем // Механізм регулювання економіки, № 3, 2016 – С. 9-18.

87. Мішенін Є.В., Ярова І. Є. Формування системи екологічного менеджменту лісогосподарських підприємств. Економіст, 2013. №10. С. 21-26.

88. Мішенін Є.В., Пізняк Т.І. Екологічний аудит сільськогосподарського землекористування (організаційно-економічні засади): монографія. Харків: Бурун і К, 2012. 176 с. (10)

89. Мішенін Є.В., Ярова І. Є. Лісогосподарювання як сучасна парадигма сталого розвитку лісового комплексу. Наукові праці Лісівничої академії наук України. 2014. Вип. 12. С. 221-226.

90. Екологічно орієнтоване логістичне управління виробництвом : монографія./ Мішенін Є.В., Коблянська І.І., Устік Т.В., Ярова І. Є. Суми: ТОВ «ТД», 2012. 215 с.

91. Мішенін Є.В., Косодій Р.П. Проблема щодо багатовимірності сільського розвитку. Економіка АПК. 2009. №5. С. 133-139.

92. Мишенина Н.В., Мишенин Е.В. Методические основы формирования системы показателей эколого-экономического уровня производства. Вісник Сумського державного університету. 1995. № 4. С. 82-93.

93. Мішенін Є.В., Мішенін Г.А., Ярова І.Є. Еколого-економічні та соціальні орієнтири лісоресурсного розвитку на підприємницьких засадах. Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія Економіка та менеджмент. 2012. Вип. 3. С.3–10.

94. Дегтярьова, І.Б. Економічні та фінансові інструменти забезпечення сталого регіонального розвитку: досвід ЄС [Текст] / І.Б. Дегтярьова, О.І. Мельник, Я.В. Романенко // Механізм регулювання економіки. - 2014. - № 3. - С. 18-27.

95. Дегтярьова, І.Б. Врахування екстернальних ефектів при розрахунку синергетичних результатів в еколого-економічних системах (мова оригіналу - українська) [Текст] / І.Б. Дегтярьова // Механізм регулювання економіки. — 2009. — №1. — С.52-62.

96. Мельник Л.Г. Экономическая оценка и учет в региональном планировании экосистемных услуг /Л.Г.Мельник, И.Б.Дегтярева/Экономика экосистем и биоразнообразия: потенциал и перспективы стран Северной Евразии: Материалы совещания «Проект ТЕЕВ – экономика экосистем и биоразнообразия: перспективы участия России и других стран СНГ(Москва, 24 февраля 2010 г.). – М.: Изд-во Центра охраны дикой природы, 2010. – С. 41-49

97. Мельник Л.Г., Дегтярева И.Б., Бурлакова И.М. Управление социально-экономическим потенциалом устойчивого сбалансированного развития региона// Инновационная Россия: опыт регионального развития : сборник научных трудов / ред.. кол.: С.Г. Емельянов, Л.Н. Борисоглебска [и др.]. – Курск : Курск.гос. техн. ун-т, 2009. – С. 32–36.

98. Melnyk, L. Innovations in the context of modern economic transformation processes of enterprise, region, country: the EU experience / L. Melnyk, I. Dehtyarova, D. Gorobchenko, O. Matsenko // Маркетинг і менеджмент інновацій. - 2017. - № 4. - С. 260-271. - DOI: 10.21272/mmi.2017.4-23

99. Sotnyk, I. N., Dehtyarova I.B., Kovalenko, Y.V. Current threats to energy and resource efficient development of Ukrainian economy //Actual Problems of Economics. #11(173), 2015, P. 137-145.

100. Leonid Melnyk, Oleksandr Kubatko, Iryna Dehtyarova, Oleksandr Matsenko and Oleksandr Rozhko (2019). The effect of industrial revolutions on the transformation of social and economic systems. Problems and Perspectives in Management, 17(4), 381-391. [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(4\).2019.31](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(4).2019.31)

101. Melnyk L., Dehtyarova I. Synergetic Basis of Innovation Marketing //Scientific Journal of Riga technical University. Series: Economics and Business. – 2012. Riga Technical University. - # 22. – PP. 118-124

102. Мішенін Є.В. Еколого-економічна безпека аграрного землегосподарювання: концептуальні орієнтири та організаційні механізми

/Є.В. Мішенін, І.Є.Ярова, О.М.Дутченко// Збалансоване природокористування. – 2017. - №2.- С.145-151.

103.Мішенін Є.В. Стале землекористування у контексті забезпечення продовольчої безпеки: національні та глобальні аспекти / Є.В. Мішенін, О.М. Дутченко, І.Є. Ярова // Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». 2015.- № 4 (63) – С. 8-14.

104.Ярова І.Є. Інституційні та еколого-економічні засади розвитку природогосподарського підприємництва / І.Є. Ярова, Н.В. Мішеніна, О.М. Дутченко, Г.А. Мішеніна // Збалансоване природокористування.-2016.-№ 1 – С. 21-29.

105.Дутченко О.М. Інтегровані бізнес-підприємницькі структури кластерного типу в системі конкурентоспроможного розвитку регіону / Дутченко О.М., Мішеніна Н.В., Мішеніна Г.А. // Сучасні механізми забезпечення конкурентоспроможності національної економіки: монографія / [Л. В. Кривенко, Є. В. Мішенін, М. І. Макаренко та ін.] / за заг. ред. д-ра екон. наук Л.В. Кривенко. – Суми : Сумський державний університет, 2018. – С. 149-169.

106.Mishenin, Ye.V, Yarova, I.Ye., Dutchenko, O.M., Mishenina, N.V. Conceptually-innovative directions and organizational mechanism for providing the environmental and economic safety of agrarian nature management/ National Security & Innovation Activities: Methodology, Policy and Practice: monograph / edited by Dr. of Economics, Prof. O. Prokopenko, Ph.D in Economics V. Omelyanenko, Ph.D in Technical Sciences, Assoc. Prof. Yu. Ossik. – Ruda Śląska : Drukarnia i Studio Graficzne Omnidium, 2018 – P. 242-249

107.МішенінЄ.В. Соціально-економічна ефективність розвитку екологічно чистих виробництв агропромислової сфери України / Є.В. Мішенін, О.М. Дутченко, Г.А. Мішеніна// Вісник Сумського національного аграрного університету. Серія «Економіка та менеджмент». - 2017. - № 12 (74) – С. 147-151.

108.Гармонизация социально-экономического развития как магистральное направление повышения конкурентоспособности современного государства / под.ред. Емельянова С.Г., Минаковой И.В. – Орёл: АПЛИТ, 2011. – 344 с.

109.Государственное регулирование рыночных процессов в современной экономике / под.ред. Емельянова С.Г., Минаковой И.В. – Орёл: АПЛИТ. – 2010. – 428 с. (ISSN 978-5-904446-04-8)

110.Економіка підприємства: Підручник / За ред. Л.Г. Мельника. – Суми: Університетська книга, 2004. – 630 с.

111.Каринцева А.И. Экономические основы планирования процессов экологически устойчивого развития территории. Сумы: СумГУ, 1997

112.Каринцева А.И., Старченко Л.В. Финансовый менеджмент. М.: Экономика, 2015

113.Каринцева О.І., Волк О.М. Еколого-економічна ефективність використання інформаційно-комунікаційних технологій в Україні. Механізм регулювання економіки. – 2009. – №2. –С. 24-29.

114.Каринцева О.І., Кубатко О.В., Лавриненко А.С. Інвестиційне забезпечення підприємств сільського господарства в умовах економічних та екологічних флуктуацій. Механізм регулювання економіки. – 2013. – № 1. – С. 143–149

http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_16/OLEKSANDRA_V_KARIN_TSEVA_OLEKSANDR_V_KUBATKO_ALINA_S_LAVRYNENKO_Investment_Fostering_in_Agriculture_Considering_Economic_In.pdf

115.Каринцева О.І., Матвеев П.С. Теоретичні аспекти визначення сутності інноваційного потенціалу. Механізм регулювання економіки. – 2015. – № 2. – С. 23-30.

http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_25/OLEKSANDRA_I_KARIN_TSEVA_PAVLO_S_MATVIEIEV_Theoretical_Aspects_of_Defining_the_Essence_of_the_Innovative_Potential.pdf

116.Карінцева О.І., Мельник Л.Г., КачурП.С., БалацькийО.Ф. та ін. Формування на території Сумської області ЕКОПОЛІСУ – науково-виробничо-освітнього комплексу з виробництва і реалізації товарів екологічного призначення (концептуальні положення). Науково-практичне видання. - Суми: ВТД “Університетська книга”, 2003. ISBN 966-680-088-8

117.Карінцева О.І., Тарасенко С.В. Методичні аспекти аналізу інфраструктури ринку екологічних товарів та послуг (РЕТП) в Україні. Механізм регулювання економіки.-Суми,вид-во СумДУ, 2011.- № 1(51).- С.- 267-273.

http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_12/O_I_Karintseva_S_V_TarasenkoMethodical_aspects_of_the_analyses_infrastructure_of_the_market_ecological_goods_and_services.pdf

118.Карінцева О.І., Харченко М.О., Кальченко С.О. Ефективність використання лізингу в сучасних умовах. Механізм регулювання економіки, №3. 2016. С. 97-106

http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_30/OLEKSANDRA_I_KARINTSEVA_MYKOLA_O_KHARCHENKO_SVITLANA_O_KALCHENKOEfficie ncy_of_Leasing_in_Modern_Conditions.pdf

119.Карінцева О.І., Харченко М.О., Матвеев П.С. Науково-практичні засади оцінки розвитку інноваційного потенціалу регіонів. Механізм регулювання економіки, #2. 2014. С. 70-78

http://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_21/OLEKSANDRA_I_KARINTSEVA_MYKOLA_O_KHARCHENKO_PAVLO_S_MATVIEIEVScientific_and_Practical_Bases_of_Estimation_of_Innovative_P.pdf

120.Концептуальні підходи до змін моделей споживання та виробництва при переході до стійкого розвитку [Текст] / Л.Г. Мельник, О.І. Мельник, О.І. Карінцева та ін. // Механізм регулювання економіки. — 2007. — №3. — С.51-58.

121.Мельник Л.Г. Екологічна економіка. – Суми, 2001. – 284 с.

122.Мельник Л.Г. Екологічна економіка: підручник. – 3-тє вид., випр. і допов. – Суми: Університетська книга, 2006. – 367 с.

123.Мельник Л.Г., Каринцева А.И. Экономика предприятия. конспект лекций: Учебное пособие. – Университетская книга, 2002. 400 с.

124.Мельник, Л.Г. Научные основы самоорганизации экономических систем. Часть 1 / Л.Г. Мельник // Механізм регулювання економіки. - 2010. - №3, Т1.- С. 12-26.

125.Основи стійкого розвитку: навч. посіб. / За ред. Л.Г. Мельника. - Суми :Університетська книга, 2005. - 654 с.
https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/44620/1/Melnyk_Osn_stiy_rozv.pdf

126.Социально экономические проблемы информационного общества : монография / под ред. д.э.н., проф. Л. Г. Мельника, к.э.н., доц. М. В. Брюханова. – Вып. 2. – Сумы : Университетская книга, 2010. – 896 с.

127.Тарасенко С.В. Механізм впливу інфраструктурних факторів на процеси функціонування ринку екологічних товарів та послуг в Україні. Збірник наукових праць//Економіка: проблеми теорії і практики.- Випуск 262.- Т.8.- Дніпропетровськ:ДНУ, 2010. -с.-2011-2105.

128.Chygryn O., Karintseva O., Kozlova D., Kovaleva A. HR Management in the Digital Age: the Main Trends Assessment and Stakeholders // Механізм регулювання економіки, 2019, № 2. С. 106-115.

129.Hens L., Karintseva O., Kharchenko M., & Matsenko O. The States Structural Policy Innovations Influenced by the Ecological Transformations. Marketing and Management of Innovations, #3, P. 290-301.
<http://doi.org/10.21272/mmi.2018.3-26>

130.Li Rui, Sineviciene L., Melnyk L., Kubatko O., Karintseva O., Lyulyov O. Economic and environmental convergence of transformation economy: The case of China // Problems and Perspectives in Management Volume 17 2019, Issue #3, pp. 233-241 [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17\(3\).2019.19](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.17(3).2019.19)

131. Melnyk L., Dehtyarova I., Kubatko O., Karintseva O., Derykolenko A. (Disruptive technologies for the transition of digital economies towards sustainability. *Economic Annals-XXI*, 2019, 179(9-10), 22-30. doi: <https://doi.org/10.21003/ea.V179-02>

132. Melnyk L., Kubatko O., Dehtiarova I. Sustainable development strategies in conditions of the 4th Industrial revolution: the EU experience // River Publishers, 2019

133. Shkarupa O.V., Karintseva O.I., Zhukova T.A. Ecological modernization of the transport system in Sumy for green growth of economics // *International Journal of Ecology and Development* Volume 32, Issue 3, 2017, Pages 75-85.

134. Viktor V. Sabadash, Peter J. Stauvermann & Ruslana O. Peleshchenko. Competitiveness of Ukrainian Companies in Foreign Markets: New Challenges and Opportunities. *Механізм регулювання економіки*, 2019. № 1. С. 79–89. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/74278>.

135. Viktor V. Sabadash & Tetyana V. Marchenko. Lenovo's Global Competition Strategy: the Driving Forces of Leadership. *Механізм регулювання економіки*, 2017. № 1. С. 60–70. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/66472>.

136. Сабадаш В. В., Люльов О. В. Науково-методичні підходи до розроблення варіантів ефективної стратегії розвитку підприємства. *Економічне обґрунтування реінжинірингу бізнес-процесів виробничих підприємств* : монографія. Суми : ВВП «Мрія-1», 2010. С. 392–412. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/27558>.

137. Сабадаш В. В., Червяцова О. В. Організація оплати праці на підприємствах: проблеми в умовах обмеженості ресурсів. *Механізм регулювання економіки*, 2015. №3. С. 6–14. <http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/46503>.

138. Сабадаш В. В., Сабадаш О. О. Енергетична безпека України: можливості подолання конфліктних тенденцій. *Механізм регулювання*

економіки, 2010. №3. Т. 1. С. 204–210.

<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/3581>.

139. Сабадаш В. В. Дослідження впливу енергоресурсних чинників на економічну безпеку. *Механізм регулювання економіки*, 2009. №2. С. 11–18.

<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/3360>.

140. Сабадаш В. В. Енергетична безпека України: конфліктність геополітичного вибору. *Механізм регулювання економіки*, 2011. № 2. С. 52–59.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/24474/1/Sabadash.pdf>

141. Сабадаш В. В. Енергетично-ресурсна безпека України: загрози виникнення еколого-економічних конфліктів. *Вісник Сумського державного університету. Серія «Економіка»*, 2009. № 2. С. 70–77.

<https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/525/1/002svveek.pdf>

142. Сабадаш В. В., Давиденко І. В., Бабій Т. В. Конкуренція за ресурси й економічні конфлікти у глобальному бізнес-середовищі: рушійні сили, безпека, інституційно-ресурсний концепт врегулювання. *Механізм регулювання економіки*, 2017. № 4. С. 128–147.

<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/68716>.

143. Sabadash V. and Denysenko P. Economic and social dimensions of ecological conflicts: root causes, risks, prevention and mitigation measures. *Int. J. of Environmental Technology and Management*, 2018, Vol. 21, Nos. 5/6, 273–288.

<https://doi.org/10.1504/IJETM.2018.100579>.

144. Сабадаш В. В. Социально-экономическое измерение экологических конфликтов в достижении устойчивого развития. *Социально-экономический потенциал устойчивого развития: учебн. / под ред. проф. Л.Г. Мельника (Украина) и проф. Л. Хенса (Бельгия). Сумы : ИТД «Университетская книга», 2007. С. 963–982.*

145. Сабадаш В. В. Соціально-економічні виміри екологічного конфлікту. *Механізм регулювання економіки*, 2006. №2. С. 190–201.

<http://essuir.sumdu.edu.ua/handle/123456789/3634>

146. Сабадаш В. В. Економіко-організаційні й інституційні чинники екологічного конфлікту, як ресурсні обмеження економічного зростання. *Механізм регулювання економіки*, 2012. № 3. С. 32–37.

https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/34225/1/V_V_Sabadash_Economic_organizational_and_institutional_factors_of_ecological_conflict_as_resource_constraints_of_economic.pdf

147. Sabadash V. Social and economic evaluation of ecological conflicts in achieving sustainable development. *Social and economic potential of sustainable development*: підручн. / Edited by L. Hens and L. Melnyk. Sumy : “University Book”, 2008. Pp. 290–294.

148. Сабадаш В. В. Экологический фактор в эффективной экономике: неконфликтные модели управления природным капиталом. «Устойчивое развитие в неустойчивом мире», международная науч. конф. (2014; Челябинск). Международная междисциплинарная научная конференция «Устойчивое развитие в неустойчивом мире», 26-28 июня 2014 года [Текст]: [труды] / Под ред. д.э.н., проф. В.И. Бархатова и к.э.н., доцента Д.А. Плетнёва. Москва: Издательство «Перо», 2014. – С. 180–185.

149. Сабадаш В. В., Петровська С. А. Науково-методичні підходи до прийняття неконфліктних екоорієнтованих інвестиційних рішень. *Актуальні проблеми економіки*, №5(155). 2014. С. 271–279.

<https://search.proquest.com/openview/87942db9ac75df9d66d8b81c19ed7f39/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2035679>.

150. Сабадаш В. В., Петровська С. А. Оцінювання інвестиційної привабливості території з урахуванням еколого-економічних інтересів суб'єктів господарювання. *Механізм регулювання економіки*, 2013. № 3. С. 21–29.

https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/acticles/issue_18/VIKTOR_V_SABADASH_SVITLANA_A_PETROVS_KAEvaluation_of_Investment_Attractiveness_Considering_Environmental_and_Economic_Int.pdf

151. Сабадаш В. В., Гонтар Д. А. Ринки злиттів і поглинань: стан, проблеми функціонування і тенденції розвитку. *Механізм регулювання економіки*, 2015. № 4. С. 127–138. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/46796/1/Sabadash_Hontar.pdf;jsessionid=F2908841A14ADF0B6891C139C41CCF73.

152. Сабадаш В. В. Организационно-экономический инструментарий обеспечения устойчивой динамики развития национальной экономики: риск-факторы и ресурсные возможности. *Сталий розвиток – XXI століття: управління, технології, моделі* : колективна монографія [Аверкина М. Ф., Андреева Н. М., Балджи М. Д., Веклич О. О. та ін.] / НАН України, ДУ «Інститут економіки природокористування та сталого розвитку НАН України»; НТТУ «Київський політехнічний інститут»; Вища економіко-гуманітарна школа; Міжнародна асоціація сталого розвитку / за наук. ред. проф. Хлобистова Є. В. – Черкаси : видавець Чабаненко Ю. А., 2014. – С. 264–274.

153. Сабадаш В. В., Казбан А. Ю. Орієнтири національної митної політики в умовах торгово-економічної інтеграції. *Механізм регулювання економіки*, 2014. № 2. С. 123–133. https://mer.fem.sumdu.edu.ua/content/articles/issue_21/VIKTOR_V_SABADASH_ARTEM_YU_KAZBANLandmarks_National_Customs_Policy_in_Terms_of_Trade_and_Economic_Integration.pdf.

154. Сабадаш В. В., Малюга М. С. Дослідження конфліктного потенціалу тіньової економіки. *Механізм регулювання економіки*, 2015. № 3. С. 78–86. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/46511/1/Sabadash_Maliuha.pdf.

Додаток А-Золоті запаси світу[43]

Рік	КраїнаТон									
	США	Німеччина	Італія	Франція	Росія	Китай	Швейцарія	Японії	Індія	Нідерланди
2001	8149	3456,6	2451,8	3024,6	423	599,98	2198,5	765,2	357,8	884,5
2002	8149	3445,8	2451,8	3445,8	387,7	599,98	1916,7	765,2	357,8	851,7
2003	8135	3439,5	2451,8	3439,5	390,2	599,98	1633,3	765,2	357,8	777,5
2004	8136	3433,2	2451,8	3433,2	387	599,98	1354,3	765,22	357,7	777,5
2005	8133,52	3433,24	2451,84	3433,24	386,68	599,98	1290,09	765,22	357,75	722,43
2006	8134,98	3427,79	2451,84	3427,79	386,52	599,98	1290,09	765,22	357,75	656,71
2007	8133,46	3422,51	2451,84	3422,51	400,27	599,98	1290,09	765,22	357,75	640,94
2008	8133,46	3417,37	2451,84	3417,37	457	599,98	1113,2	765,22	357,75	621,44
2009	8133,46	3412,58	2451,84	3412,58	531,87	599,98	1040,10	765,22	357,75	612,45
2010	8133,46	3406,77	2451,84	3406,77	676,03	1054,09	1040,10	765,22	557,75	612,45
2011	8133,46	3400,95	2451,84	2435,41	811,11	1054,09	1040,08	765,22	557,75	612,45
2012	8133,46	3396,29	2451,84	2435,41	895,74	1054,09	1040,07	765,22	557,75	612,45
2013	8133,46	3391,34	2451,84	2435,41	981,62	1054,09	1040,07	765,22	557,75	612,45
2014	8133,46	3386,36	2451,84	2435,38	1040,71	1054,09	1040,06	765,22	557,75	612,45
2015	8133,46	3384,2	2451,84	2435,38	1208,2	1054,09	1040,06	765,22	557,75	612,45
2016	8133,46	3380,98	2451,84	2435,63	1414,5	1762,31	1040,06	765,22	557,75	612,45
2017	8133,46	3377,9	2451,84	2435,8	1615,2	1842,6	1040	765,22	557,8	612,45
2018	8133,46	3373,6	2451,84	2436	1838,8	1842,6	1040	765,22	558,1	612,45
2019	8133,46	3369,7	2451,84	2436	2113	1852,5	1040	765,22	598,6	612,45
2020	8133,46	3366,5	2451,84	2436	2271,2	1948,3	1040	765,22	633,1	612,45

Додаток Б-Рівень безробіття в світі[32]

Країни	Рівень безробіття	Місяць
Сполучені Штати	14.7%	Квітень 2020 року
Зона євро	7.4%	Березень 2020 року
Великобританія [+]	4.0%	Лютий 2020 року
Німеччина [+]	3.5%	Березень 2020 року
Франція [+]	8.4%	Березень 2020 року
Японія [+]	2.5%	Березень 2020 року
Іспанія [+]	14.5%	Березень 2020 року
Італія [+]	8.4%	Березень 2020 року
Португалія [+]	6.5%	Лютий 2020 року
Греція [+]	16.1%	Лютий 2020 року
Ірландія [+]	5.4%	Березень 2020 року
Аргентина [+]	8.5%	Вересень 2016 року
Австрія [+]	4.5%	Березень 2020 року
Австралія [+]	5.2%	Березень 2020 року
Бельгія [+]	5.3%	Березень 2020 року

Продовження додатку Б

<u>Болгарія</u> [+]	4.5%	Березень 2020 року
<u>Бразилія</u> [+]	12.2%	Березень 2020 року
<u>Канада</u> [+]	13.0%	Квітень 2020 року
<u>Чилі</u> [+]	7.0%	Листопад 2019 року
<u>Колумбія</u> [+]	11.8%	Січень 2018 року
<u>Кіпр</u> [+]	6.7%	Березень 2020 року
<u>Чеська Республіка</u> [+]	2.0%	Березень 2020 року
<u>Данія</u> [+]	4.8%	Березень 2020 року
<u>Естонія</u> [+]	4.7%	Лютий 2020 року
<u>Фінляндія</u> [+]	6.5%	Березень 2020 року
<u>Хорватія</u> [+]	6.8%	Березень 2020 року
<u>Угорщина</u> [+]	3.6%	Лютий 2020 року
<u>Ісландія</u> [+]	3.8%	Лютий 2020 року
<u>Литва</u> [+]	7.1%	Березень 2020 року
<u>Люксембург</u> [+]	6.5%	Березень 2020 року
<u>Латвія</u> [+]	6.9%	Березень 2020 року
<u>Мальта</u> [+]	3.5%	Березень 2020 року
<u>Мексика</u> [+]	2.9%	Березень 2020 року

Продовження додатку Б

Нідерланди [+]	2.9%	Березень 2020 року
Норвегія [+]	3.5%	Лютий 2020 року
Польща [+]	3.0%	Березень 2020 року
Румунія [+]	4.6%	Березень 2020 року
Росія [+]	4.7%	Березень 2020 року
Швеція [+]	6.7%	Березень 2020 року
Словенія [+]	3.8%	Березень 2020 року
Словаччина [+]	5.6%	Березень 2020 року
Туреччина [+]	12.6%	Січень 2020 року
Уругвай [+]	10.5%	Лютий 2020 року
Венесуела [+]	6.4%	Грудень 2018 року
Південна Африка [+]	29.1%	Грудень 2019 року